

PROJEKT PLANU OCHRONY
DLA GORZOWSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Rozdział 1

Strategiczne cele ochrony

§ 1

1. Określa się następujące szczególne cele ochrony Gorzowskiego Parku Krajobrazowego zwanego dalej GoPK:

- 1) utrzymanie i odtwarzanie krajobrazu zbliżonego do naturalnego oraz harmonijnych krajobrazów kulturowych;
- 2) zachowanie i szczególną ochronę następujących elementów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych:
 - a) stanu czystości wód powierzchniowych oraz przeciwdziałanie wzrostowi jej trofii; zachowanie lub przywracanie elementów naturalnej struktury hydrograficznej, utrzymanie trwałego funkcjonowania ekosystemów wodnych i zachowanie cennych lub zagrożonych elementów rodzimej różnorodności biologicznej w tym środowisku;
 - b) siedlisk przyrodniczych i zbiorowisk roślinnych, w tym szczególnie rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną; poprawę stanu naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych i zbiorowisk roślinnych, w tym przede wszystkim torfowisk oraz łągów nadrzecznych; odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem oraz przebudowę drzewostanów monokulturowych;
 - c) gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk; utrzymanie lub wzmacnianie różnorodności rodzimych gatunków występujących na ich naturalnych stanowiskach szczególnie w fitocenozach wodnych, torfowiskowych i bagiennych; zapewnienie warunków do utrzymania lub wzrostu liczebności populacji gatunków rzadkich; utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację roślin i grzybów;
 - d) gatunków zwierząt i ich siedlisk; utrzymanie lub wzmacnianie różnorodności gatunkowej zwierząt w naturalnych miejscach ich bytowania, w tym gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych; utrzymanie mozaikowatości biocenoz z dużym udziałem ekotonów; utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację zwierząt; tworzenie ostoi dla zwierząt przez ograniczanie aktywności turystycznej i innych form użytkowania na obszarach szczególnie cennych pod względem przyrodniczym; ograniczanie populacji gatunków obcego geograficznie pochodzenia, w tym szczególnie zagrażających gatunkom rodzimym;

- e) charakterystycznych struktur geologicznych i geomorfologicznych;
 - f) swoistego charakteru zabudowy wiejskiej, zwłaszcza obiektów związanych z dawnym młynarstwem;
 - g) struktury funkcjonalno-przestrzennej Parku, i takie jej kształtowanie, które zapewnia rozmieszczenie funkcji obszaru w sposób niepowodujący obniżenia lub utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz niekolidujący wzajemnie ze sobą;
 - h) atrakcyjnych w ekspozycji typów krajobrazu: jeziorno-leśnego, jeziorno-rolniczego i rzeczno-rolniczo-leśnego;
- 3) powszechną dostępność walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
 - 4) prowadzenie działalności gospodarczej w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na środowisko i krajobraz;
 - 5) rozwój infrastruktury poprawiającej stan środowiska naturalnego i warunki życia ludności.

2. Określa się następujące strategiczne cele ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych GoPK:

- 1) Zachowanie walorów przyrodniczych i wzmacnianie powiązań przyrodniczych:
 - a) utrzymanie zróżnicowanego krajobrazu leśnego wraz z urozmaicającymi go i odgrywającymi istotną rolę biocenotyczną i mikroklimatyczną enklawami nieleśnymi – kompleksami łąk, mokradeł i jezior;
 - b) zachowanie ciągłości ekosystemów leśnych, głównie drzewostanów liściastych, zachowanie możliwie dużych płatów starych drzewostanów wraz z całym bogactwem występujących w nich gatunków grzybów, roślin i zwierząt, w tym zwłaszcza chronionych, rzadkich, ginących i zagrożonych;
 - c) utrzymanie stabilnej powierzchni siedlisk przyrodniczych na dotychczasowym poziomie w niepogorszonym stanie;
 - d) utrzymanie zasobów rodzimej flory, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych w skali ponadlokalnej;
 - e) utrzymanie/ochrona swoistości miejscowego środowiska naturalnego, wolnego od inwazyjnych gatunków obcych;
 - f) zachowanie ekosystemów mokradłowych wraz z ich niepogorszonymi funkcjami retencyjnymi i biocenotycznymi. Promowanie działań zwiększających retencje;
 - g) utrzymanie torfowisk w stanie niepogorszonym
 - h) zapewnienie trwałości rodzimej fauny, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych;

- i) niedopuszczanie do powstawania nowych barier ekologicznych i minimalizacja oddziaływań istniejących barier ekologicznych, głównie dróg publicznych oraz napowietrznych linii energetycznych wysokiego napięcia.
- 2) Zachowanie walorów kulturowych i krajobrazowych:
 - a) zachowanie historycznych obiektów i form tradycyjnego budownictwa szkieletowego;
 - b) poprawa dostępności obiektów kulturowo cennych;
 - c) zachowanie i odtworzenie historycznych założeń parkowych (Puszczykowo), cmentarz (Wilanów);
 - d) utrzymanie i eksponowanie otwarc krajobrazowych, punktów widokowych, miejsc ekspozycji wartościowych krajobrazów kulturowych i przyrodniczych;
 - e) włączanie lokalnej społeczności w działania na rzecz ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych
- 3) Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatycznym:
 - a) utrzymanie istniejących nieużytkowanych i użytkowanych stawów rybnych, pod warunkiem prowadzenia ekstensywnej gospodarki rybackiej uwzględniającej wartości przyrodnicze zbiorników i ich najbliższego otoczenia oraz ograniczania ich negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze;
 - b) wzmacnianiu udziału gatunków rodzimych drzew i krzewów, zgodnych z siedliskami potencjalnymi i rezygnowanie z upraw gatunków obcych i wrażliwych na skutki zmian klimatycznych;
 - c) utrzymanie potencjału retencyjnego obszarów leśnych, przeciwdziałanie utracie wody, w tym spowolnienie procesu nadmiernego parowania i transpiracji zbiorników i cieków wodnych, m.in. poprzez odpowiednie kształtowanie roślinności w bezpośrednim ich sąsiedztwie;
 - d) edukacja ekologiczna w zakresie przyczyn i skutków zmian klimatycznych.

Rozdział 2

Przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji strategicznych celów ochrony

§ 2

Zidentyfikowano następujące przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji strategicznych celów ochrony:

1. Uwarunkowania przyrodnicze:

1) Położenie fizyczno-geograficzne:

megaregion Pozaalpejska Europa Liściasta, prowincja Niż Środkowoeuropejski, podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie, makroregion Pojezierze Zachodniopomorskie, mezoregion Pojezierze Choszczeńskie oraz makroregion Pojezierze Południowopomorskie, mezoregion Pojezierze Dobiegniewskie i mezoregion Równina Gorzowska.

2) Położenie geobotaniczne:

prowincja Środkowoeuropejska, podprowincja Południowobałtycka, dział Pomorski, kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich, podkraina Gorzowska, okręg Gorzowski.

3) Budowa geologiczna:

Większość utworów geologicznych powstało w okresie zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego), fazy pomorskiej. Dominują utwory czwartorzędowe, głównie plejstocenijskie piaski i żwiry wodnolodowcowe, gliny zwałowe i piaski zwałowe. Lokalnie, w obniżeniach bezodpływowych oraz dolinach rzecznych i starych jeziorzyskach występują osady torfowe (holocenijskie).

4) Ukształtowanie terenu:

Obecne ukształtowanie terenu jest wynikiem procesów, które kształtowały morfologię podczas ostatniego zlodowacenia (zlodowacenia bałtyckiego). Obszar Parku obejmuje rozległą równinę usypaną przez wody subglacjalne tj. wypływające rynnami spod lodu, tworzącą rozległy stożek usypiskowy – sandr. Równinę sandrową rozcinają rynny glacialne: doliny rzeczne i jeziora (m. in. rynna Jeziora Chłop). Pomędzy rynnami występują liczne zagłębienia bezodpływowe i niecki wytopiskowe pozostałe po wytopieniu tzw. brył martwego lodu, obecnie w większości wypełnione torfami lub osadami bagiennymi (m. in. Łąki Kłodawskie).

5) Gleby:

Pokrywa glebowa obszaru Parku jest jednorodna. Na piaskach sandrowych zalegają gleby rdzawe i bielcowe. Wiele nisko położonych dolin, zagłębień wytopiskowych oraz

rynien glacialnych wypełniają gleby bagienne. Na obszarach podmokłych lokalnie występują gleby torfowe, mułowo-torfowe lub murszowe.

6) Podział hydrologiczny:

Całość obszaru Parku leży w dorzeczu Odry. Wody GoPK leżą w jednym regionie wodnym: Warty (PL6000WA).

7) Wody powierzchniowe:

Do rzek przepływających przez obszar Parku należą rzeki Kłodawka, Santoczna i Pełcz. Oprócz rzek na terenie GoPK znajdują się także inne ciek. Są to głównie rowy melioracyjne, zlokalizowane na terenach leśnych siedlisk wilgotnych i bagiennych, w obrębie użytków rolnych, ewidencyjnych nieużytków itp. Dominującym elementem hydrografii Parku są rzeki Pełcz i Santoczna oraz jeziora Lubie i Chłop. Na terenie GoPK znajduje się 31 większych jezior o łącznej powierzchni 413,65 ha. w tym: Lubie, Chłop (syn. Duży Chłop), Mrowino, Grabino (syn. Gołębie), Wilanów (syn. Zielonka), Przyłęczek, Przyłęg, Zielęcino Małe, Zielęcino, Goszczanowski Staw, Buki (Buk Duży), Buszewo. Większość jezior występujących w obrębie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego jest pochodzenia glacialnego lub fluwioglacjalnego, zatem swe powstanie zawdzięcza działalności skandynawskiego lądolodu i wód wypływających spod topniejącego lodowca. Głównie są to jeziora rynnowe, długie, wąskie, kształtem przypominające doliny rzeczne o stromych brzegach, nierównych dnach silnie zróżnicowanych na przegłębienia i płycizny. Często układają się one w ciągi, tworzące charakterystyczne łańcuchy, przez które przepływa rzeka (np. Santoczna). Występują tu także jeziora moreny dennej, zwykle o znacznej powierzchni, o dość mocno rozwiniętej linii brzegowej, płaskich brzegach, z zatokami, półwyspami i wyspami i niewielkiej głębokości. W obrębie Parku są też niewielkie powierzchniowo, owalne i płytkie jeziora, z reguły bez nazwy, zwane „oczkami”, których geneza wiąże się z topnieniem brył martwego lodu „zanurzonych” w materiałach akumulacyjnych. Zazwyczaj nie mają one dopływów powierzchniowych, nie ulegają zatem zamulaniu i wypłycaaniu na skutek akumulacji czy erozji wstecznej. W granicach Parku i w jego otulinie występują powszechnie stawy hodowlane. Wody podziemne:

Pod Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym, w poziomie stratygraficznym Q, zlokalizowany jest główny zbiornik wód podziemnych o nr 135. Jego całkowita powierzchnia to 131,4 km², z czego 8,12 km² leży bezpośrednio pod Parkiem, stanowi to 6,2% powierzchni tego zbiornika. Część zasięgu tego zbiornika leży w RZGW Bydgoszcz, Nadzór Wodny w Pile, Zarząd Zlewni w Strzelcach Kraj.

8) Klimat:

Według regionalizacji klimatycznej Polski (Woś 1993) obszar GoPK położony jest na pograniczu Regionu VI – Zachodniopomorskiego (południowy fragment) oraz Regionu XIII – Dolnej Warty (pozostała, przeważająca część Parku). Region Dolnej Warty cechuje się stosunkowo częstym występowaniem dni z pogodą przymrozkową, bardzo chłodną, zazwyczaj z opadem. Liczniej niż w innych regionach pojawiają się dni z pogodą umiarkowanie ciepłą, z dużym zachmurzeniem, a także dni z pogodą bardzo ciepłą z dużym zachmurzeniem.

9) Szata roślinna:

a) na terenie GoPK występują gatunki roślin chronione w myśl Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin:

- gatunki chronionych roślin naczyniowych:

ochronie ścisłej podlegają: bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*, długosz królewski *Osmunda regalis*, krynicznik smukły *Nitella gracilis*, krynicznik ciemny *Nitella opaca*, ramienica szorstka *Chara aspera*, ramienica zwyczajna *Chara rudis*;

ochronie gatunkowej częściowej podlegają: bagno zwyczajne *Ledum palustre*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, storczyk rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, kryniczniczka tępa *Nitellopsis obtusa*, ramienica omszona *Chara tomentosa*;

- gatunki chronionych mszaków:

ochronie gatunkowej częściowej podlegają: brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, rokitnik pospolity *Pleurozium schreberi*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłoząb miotłasty *Dicranum scoparium*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, płonnik pospolity *Polytrichum commune*, płonnik cienki *Polytrichum strictum*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre*, torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum*, torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec wąskolistny *Sphagnum angustifolium*, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*.

b) gatunki rzadkie i zagrożone:

przygiętka biała *Rhynchospora alba*, turzyca bagienna *Carex limosa*, goździk kropkowany *Dianthus deltoides*, wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, jezierzka morska *Najas marina*, ramienica delikatna *Chara delicatula*, ramienica krucha *Chara globularis*, ramienica pospolita *Chara vulgaris*, pływacz zwyczajny *Utricularia vulgaris*, ramienica przeciwstawna *Chara contraria*, rdestnica włosowata *Potamogeton trichoides*.

c) na terenie Parku występuje 15 typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w rozumieniu i wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

- siedliska nieleśne: 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*, 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskamni z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3160 Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, 6510 Niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie, 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*), 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;

- siedliska leśne: 9110 Kwaśne buczyny, 9130 Żyzne buczyny, 9160 Grąd subatlantycki, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 9190 Kwaśne dąbrowy, 91D0 Bory i lasy bagienne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (i olsy źródłiskowe).

10) Fauna:

a) Zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt:

- ściślejszej ochronie gatunkowej podlegają:

gatunki bezkręgowców: czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, zalotka spłaszczona *Leucorrhinia caudalis*;

gatunki płazów: ropucha zielona *Pseudepidalea viridis*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;

gatunki gadów: gniewosz plamisty *Coronella austriaca*;

gatunki ptaków: perkozek *Tachybaptus ruficollis*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, czapla biała *Ardea alba*, bocian czarny *Ciconia nigra*, łabędź niemy *Cygnus olor*, świstun *Anas penelope*, krakwa *Mareca strepera*, cyranka *Anas querquedula*, płaskonos *Anas clypeata*, gągoł *Bucephala clangula*, nurogęś *Mergus merganser*, trzmielojad *Pernis apivorus*, kania ruda *Milvus milvus*, kania czarna *Milvus migrans*, bielik *Haliaeetus albicilla*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, rybołów *Pandion haliaetus*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, jastrząb *Accipiter*

gentilis, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, myszołów włochoły *Buteo lagopus*, pustułka *Falco tinnunculus*, kobuz *Falco subbuteo*, przepiórka *Coturnix coturnix*, wodnik *Rallus aquaticus*, kropiatka *Porzana porzana*, zielonka *Porzana parva*, derkacz *Crex crex*, kokoszka *Gallinula chloropus*, żuraw *Grus grus*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, czajka *Vanellus vanellus*, kszczyk *Gallinago gallinago*, krwawodziób *Tringa totanus*, samotnik *Tringa ochropus*, kwokacz *Tringa nebilaria*, biegacz zmienny *Calidris alpina*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, mewa siwa *Larus canus*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rybitwa czarna *Chlidonias Niger*, siniak *Columba oenas*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, turkawka *Streptopelia turtur*, kukulka *Cuculus canorus*, płomykówka *Tyto alba*, puchacz *Bubo bubo*, puszczyk *Strix aluco*, uszatka *Asio otus*, włochocka *Aegolius funereus*, sóweczka *Glaucidium passerinum*, lelek *Caprimulgus europaeus*, jerzyk *Apus apus*, zimorodek *Alcedo atthis*, krętogłów *Jynx torquilla*, dudek *Upupa epops*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, dzięciołek *Dryobates minor*, lerka *Lullula arborea*, skowronek *Alauda arvensis*, dymówka *Hirundo rustica*, oknówka *Delichon urbica*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, świergotek łąkowy *Anthus pratensis*, pliszka górską *Motacilla cinerea*, pliszka siwa *Motacilla alba*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, rudzik *Erithacus rubecula*, słowik szary *Luscinia luscinia*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, kłaskawka *Saxicola rubicola*, kos *Turdus merula*, kwiczoł *Turdus pilaris*, śpiewak *Turdus philomelos*, świerszczak *Locustella naevia*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, brzęczka *Locustella luscinioides*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, piegża *Sylvia curruca*, cierniówka *Sylvia communis*, gajówka *Sylvia borin*, kapturka *Sylvia atricapilla*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, mysikrólik *Regulus regulus*, zniczek *Regulus ignicapillus*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, wąsatka *Panurus biarmicus*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, sikora uboga *Poecile palustris*, sosnówka *Periparus ater*, czarnogłówka *Parus montanus*, czubatka *Parus cristatus*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, bogatka *Parus major*, kowalik *Sitta europaea*, pęczacz leśny *Certhia familiaris*, pęczacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, remiz *Remiz pendulinus*, wilga *Oriolus oriolus*, gąsiorek *Lanius collurio*, srokosz *Lanius excubitor*, sójka *Garrulus glandarius*, kawka *Corvus monedula*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer*

montanus, zięba *Fringilla coelebs*, jer *Fringilla montifringilla*, kulczyk *Serinus serinus*, makolągwa *Carduelis cannabina*, czeczotka *Carduelis flammea*, krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra*, dzwonek *Chloris chloris*, szczygieł *Carduelis carduelis*, czyż *Spinus spinus*, dziwonia *Carpodacus erythrinus*, gil *Pyrrhula pyrrhula*, grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*, trznadel *Emberiza citrinella*, ortolan *Emberiza hortulana*, potrzysz *Emberiza calandra*, potrzos *Emberiza schoeniculus*, pokrzywnica *Prunella modularis*.

gatunki ssaków: smużka leśna *Sicista betulina*, wilk *Canis lupus*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, nocek wąsatek *Myotis mystacinus*, nocek Brandta *Myotis brandtii*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, gacek szary *Plecotus austriacus*, mopek zachodni *Barbastella barbastellus*;

- czynnej ochronie gatunkowej podlegają:

gatunki bezkręgowców: szklarnik leśny *Cordulegaster boltonii*;

gatunki ryb: minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, koza *Cobitis taenia*, piskorz *Misgurnus fossilis*, śliz *Barbatula barbatula*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, różanka *Rhodeus sericeus*;

gatunki płazów: ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Pelophylax esculenta*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibunda*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*;

gatunki gadów: zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*;

gatunki ptaków: kormoran *Phalacrocorax carbo*, czapla siwa *Ardea cinerea*, mewa srebrzysta *Larus argentatus*, sroka *Pica pica*, wrona siwa *Corvus cornix*, kruk *Corvus corax*;

gatunki ssaków: jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka malutka *Sorex minutus*, kret *Talpa europaea*, zębiełek karliczek *Crocidura suaveolens*, bóbr europejski *Castor fiber*, karczownik ziemnowodny *Arvicola terrestris*, badylarka pospolita *Micromys minutus*, mysz zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, popielica szara *Glis glis*, wiewiórka *Sciurus vulgaris*, łasica *Mustela nivalis*, gronostaj *Mustela erminea*, tchórz zwyczajny *Mustela putorius*, wydra *Lutra lutra*.

- b) Gatunki obce inwazyjne: szakal złocisty, szop pracz *Procyon lotor*, jenot *Nyctereutes procyonoides*, norka amerykańska *Mustela vison*, piżmak, sumik karłowaty

11) Istniejące formy ochrony przyrody

a) Rezerwat przyrody:

- Rezerwat przyrody „Dębina” powołano na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. nr 2 z 10 stycznia 1996 roku poz. 26). Zarządzenie zostało zaktualizowane Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 października 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębina” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 25 października 2019 r. poz. 2834). Rezerwat obejmuje obszar o powierzchni 12,20 ha. Położony jest w województwie lubuskim, powiecie gorzowskim, gminie Kłodawa.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Rezerwat przyrody nie posiada planu ochrony.

- Rezerwat przyrody „Rzeka Przylęzek” powołano na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 11.12.1995 r. w sprawie uznania rezerwatu przyrody (M.P. z 1996 r. Nr 5, poz. 57). Rezerwat zamieszczono w wykazie ogłoszonym w Obwieszczeniu Wojewody Lubuskiego z dnia 16.01.2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31.12.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 12, poz. 144). Kolejnym aktem prawnym odnoszącym się do rezerwatu jest Zarządzenie Nr 60/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rzeka Przylęzek” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 139, poz. 2900 z dnia 21.12.2011 r.).

Rezerwat przyrody położony jest w województwie lubuskim, powiecie gorzowskim, gminie Kłodawa, obrębie ewidencyjnym: Santoczno, Zdroisko. Rezerwat obejmuje obszar o powierzchni 35,02 ha, w tym w zarządzie Nadleśnictwa Kłodawa znajduje się 9,49 ha, w zarządzie Nadleśnictwa Strzelce Krajeńskie znajduje się 25,53 ha (wg ewidencji 25,59 ha).

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu rzeki Przylęzek, nadbrzeżnych skarp i otaczających rzekę drzewostanów, tworzących układ przyrodniczy, będący siedliskiem dla występujących w rzece ryb łososiowatych. Rezerwat posiada Plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dn. 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony przyrody dla rezerwatu „Rzeka Przylęzek”. (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2016 r. poz. 1619).

- Rezerwat przyrody „Wilanów” został uznany Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30.12.1966 r., Nr 187 (M.P. Nr 14 z 1967 r., poz.70), Obwieszczeniem Wojewody Lubuskiego z dnia 16.01.2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31.12.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 12 poz. 144), Zarządzeniem Nr 32/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wilanów” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1564 z dnia 26.07.2011 r.).

Obejmuje obszar leśny o powierzchni 67,16 ha. Powierzchnia rezerwatu w Nadleśnictwie Strzelce Krajeńskie to 63,82 ha.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego pochodzenia naturalnego z udziałem buka na krańcowym stanowisku gromadnego zasięgu z charakterystycznym bogatym runem.

Aktualnie obowiązuje plan ochrony rezerwatu na okres 01.01.2010-31.12.2019 zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 1618, z 15 lipca 2016 r.).

b) Obszary chronionego krajobrazu:

- Obszar chronionego krajobrazu „Puszcza Barlinecka” ustanowiono Rozporządzeniem Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie byłego województwa gorzowskiego. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XXVII/399/17 z dnia 20 lutego 2017 r. (Dz. U. Woj. Lub. z 2017 r. poz. 472).

Obszar o powierzchni ogólnej 25779,29 ha, położony jest na terenie dwóch powiatów: powiatu gorzowskiego, w gminach: Kłodawa, Lubiszyn, Santok oraz powiatu strzelecko-drezdeneckiego, w gminach Strzelce Krajeńskie, Zwierzyn. W zasięgu Gorzowskiego Parku Krajobrazowego zajmuje powierzchnię 355,03 ha.

c) Obszary Natura 2000:

- Ostoja Barlinecka PLH080071 - obszar o powierzchni ogólnej 26596,41 ha, w zasięgu Gorzowskiego Parku Krajobrazowego zajmuje powierzchnię 12073,50 ha. Obszar nie posiada planu zadań ochronnych.

- Puszcza Barlinecka PLB080001 - obszar o powierzchni ogólnej 26505,63 ha, w zasięgu Gorzowskiego Parku Krajobrazowego zajmuje powierzchnię 12111,73 ha. Obszar posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001 (Dz. Urz. Woj.

Lubuskiego z dnia 1 października 2013 r. poz. 2063). Ostatnie zmiany, dotyczące wybranych zapisów ww. dokumentu, wprowadza Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001 (Dz. Urz. Woj. Zach. z dnia 31 sierpnia 2016 r., poz. 3336).

d) Użytki ekologiczne:

Na terenie GoPK znajduje się 5 użytków ekologicznych („Dankowskie Bagna”, „Mokre”, „Bagna nad Bukiem”, „Wilanów”, „Różanki”) ustanowione na podstawie: Rozporządzenia Nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 25 marca 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 44, poz. 554).

e) Pomniki przyrody:

Na terenie GoPK znajdują się 4 pomniki przyrody w tym: 2 pojedyncze drzewa, 1 grupa drzew, 1 głąz narzutowy.

Zestawienie nr 1. Wykaz pomników przyrody na terenie GoPK

Rozporządzenie Nr 17. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Kłodawa

Lp.	Akt prawny	Dz. Urz.	Położenie		Gatunek	Obwód [cm]	Wys. [m]	Uwagi
			oddz.	gmina leśnictwo				
Nadleśnictwo Kłodawa								
1.	Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr. 46 z dnia 19 maja 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz.846.	128 g	Kłodawa Kłodawa	Głaz narzutowy	250	1,35	Obelisk -pomnik leśnika niemieckiego zamordowanego 18 listopada 1923r.
Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie								
1.	Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr. 46 z dnia 19 maja 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38 poz.846	186 b	Strzelce Krajeńskie Wielisławice	Dąb szypułkowy	630	30	-
2.	Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr. 29 z dnia 19 maja 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38, poz. 829	203 a	Strzelce Krajeńskie Wilanów	Skupienie drzew - 3 szt Żywotnik olbrzymi	190; 220; 230	28	-
3.	Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr. 29 z dnia 19 maja 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 38, poz. 829	186 b	Strzelce Krajeńskie Wielisławice	Klon jawor	510	28	-

2. Uwarunkowania kulturowe i krajobrazowe:

1) Czternaście jednostek krajobrazowych. Szczegółowe zobrazowanie podziału jednostek krajobrazowych stanowi załącznik nr 1A.

Zestawienie nr 2. Szczegółowe zestawienie jednostek krajobrazowych

Numer makrownętrza	Granica makrownętrza	Ukształtowanie powierzchni (podział na wnętrza)	Pokrycie terenu – elementy powierzchniowe	Pokrycie terenu – elementy punktowe i liniowe
I	Jednostka od płn., zach. i pld. wyznaczona granicą GoPK, od wsch. droga nr 151	Równina sandrowa, różnice terenu wynoszą około 5 m; w ramach jednostki wyróżnić można cztery wnętrza:	Las, jezioro, łąka	Ciek, rowy melioracyjne, linie oddziałowe, drogi leśne, droga publiczna - do Lipian, ścieżka edukacyjna, szlaki turystyczne, parking i miejsce postoju, miejsce wypoczynkowe z plażą nad jeziorem Grabino,
		a) od płn., zach. granica GoPK, od pld. granica rez. Dębina oraz droga do Lipian, od wsch. droga nr 151	Las, kompleks łąk „Łąki Kłodawskie”,	Sieć rowów melioracyjnych, Kanał Kłodawski, miejsce postoju przy trasie 151 (wiata rekreacyjna, ławo-stoły, kosze na śmieci)
		b) wnętrze wyznaczone w granicach rez. Dębina	las	Droga do Lipian (szlak rowerowy), Kanał Kłodawski
		c) od płn. i zach. droga wzdłuż jeziora Grabino, od pld. linia oddz. między oddz. 223 i 273, od wsch. droga nr 151	Parking, miejsce postoju, las, jezioro	Ścieżka edukacyjna, droga leśna, urządzenia rekreacyjne (wiata rekreacyjna, ławo-stoły, tablice edukacyjne)
		d) od płn. granica rez. Dębina oraz droga do Lipian, od zach., pld. granica GoPK, od wsch. trasa 151 oraz granica wnętrza „c”	Las, bagno	Kanał Kłodawski, szlak konny, drogi oddziałowe, drogi leśne, miejsce wypoczynkowe i pomnik przyrody upamiętniający leśniczego Hermana Schultza (w oddz. 128)
II	Jednostka od płn. i pld. wyznaczona granicą GoPK, od zach. droga 151, od wsch. droga do Lip	Różnice terenu sięgają 12 m, jednostka podzielona na dwa wnętrza:	Las, łąka, staw,	Linie oddziałowe, drogi leśne, szlaki turystyczne
		a) od płn. granica GoPK, od zach. droga nr 151, od wsch. droga do Lip, od pld. droga od trasy 151 do I. Mszaniec	Las, poletko łowieckie w oddz. 78 i 115,	Rowy melioracyjne, drogi leśne, linie oddziałowe, szlak konny, szlak rowerowy
		b) od płn. droga od trasy 151 do I. Mszaniec, od zach. droga 151, od pld. granica GoPK, od wsch. droga do Lip	Łąka, las, pole uprawne, zbiornik wodny w oddz. 222, zabudowania osady Mszaniec	Rowy melioracyjne, szlak konny, szlak rowerowy, linie oddziałowe, miejsce wypoczynkowe 117-n

Numer makrow nętrza	Granica makrownętrza	Ukształtowanie powierzchni (podział na wnętrza)	Pokrycie terenu – elementy powierzchniowe	Pokrycie terenu – elementy punktowe i liniowe
III	Jednostka od płn. wyznaczona przez granicą GoPK, od zach. czerwony szlak rowerowy, od pld. granica GoPK, od wsch. zabudowa wsi Lubocierz i droga Lubocierz-Lipy	Różnice wysokości w obrębie jednostki sięgają 7 m, jednostka podzielona na cztery wnętrza:	Las, zabudowania Lubocierz, miejsce postoju	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlaki turystyczne pieszy, rowerowy i konny
		a) od płn. granica GoPK i zabudowania wsi Lubocierz, od zach. droga Mszaniec - Lipy, od pld. droga leśna Mszaniec-Lubocierz i od wsch. szlak turystyczny	Las, stawy hodowlane w oddz. 12	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlaki turystyczne pieszy, rowerowy i konny, miejsce wypoczynkowe w oddz.16 -c (wiata rekreacyjna)
		b) od płn. granica wydzielienia 103, od zach. granica oddz. 104, od pld.droga Łośno – Lubocierz i zabudowania wsi Lubocierz, od wsch. droga Łośno - Lubocierz	Zabudowania wsi Lubocierz, pole uprawne miejsce postoju	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlaki turystyczne pieszy, rowerowy
		c) od płn. droga Mszaniec-Lubocierz, od zach. droga Mszaniec - Moczydło, od pld. droga Mszaniec - Łośno, od wsch. granica GoPK	Las, poletko łowieckie oddz. 166 -b	Linie oddziałowe, szlak konny, szlak turystyczny rowerowy, ciek
		d) od płn. droga Mszaniec - Łośno, zach. droga Mszaniec - Smolarki, od pld. i wsch. granica GoPK	las	Linie oddziałowe, drogi leśne, szlak turystyczny rowerowy oraz konny
IV	Od płn. granica GoPK, od zach. czerwony szlak rowerowy i granica GoPK, od pld. granica GoPK, od wsch. granica biegnie po warstwy 60 wzdłuż jeziora Mrowienko, Chłop i Chłopek	Różnice terenu wynoszą 10m, w ramach jednostki wyróżnić można pięć wnętrz:	Las, jezioro, stawy hodowlane, ośrodek wypoczynkowy	Droga gminna, drogi leśne, linie oddziałowe,
		a) wewnątrz w granicy wyznaczonej przebiegiem warstwy 60 – jezioro Chłop oraz Chłopek	Jezioro, fragment lasu wzdłuż cieku łączącego oba jeziora	Miejsce postoju w oddz. 59 -d, fragment drogi Lipy-Danków
		b) od płn. i zach. granica GoPK, od pld. droga Lipy - Danków, od wsch. warstwa 60	las	Drogi gminne Lipy-Moczydło, Lipy-Danków, linie oddziałowe, drogi leśne
		c) od płn. droga Łośno-Lipy - Danków, od zach. i pld. niebieski szlak turystyczny, od wsch. warstwa 60 oraz rzeka Santoczna	las	Linie oddziałowe, drogi leśne, miejsce postoju w oddz. 101 -a,
		d) od płn. i zach. droga Lubocierz - Lipy, od pld - zach. oraz pld. ścieżka edukacyjna oraz szlak rowerowy, od wsch. niebieski szlak turystyczny	Jezioro Mrowinko oraz j. Lubie, fragment lasu (oddz. 64 -n, -o, -p, -r oraz 65), stawy hodowlane, zabudowania l. Zielęcin, zabudowania m. Lipy, łąka, pole uprawne, zabudowania	Drogi leśne, rzeka Santoczna, ścieżka edukacyjna, plaża i kąpielisko w ośrodku wypoczynkowym Lipy, domki letniskowe

Numer makrow nętrza	Granica makrownętrza	Ukształtowanie powierzchni (podział na wnętrza)	Pokrycie terenu – elementy powierzchniowe	Pokrycie terenu – elementy punktowe i liniowe
			ośrodką wypoczynkowego „Lipy”	
		e) od płn. droga Łośno - Lubociesz, od zach. i pld. granica GoPK, od wsch. ścieżka edukacyjna nad jeziorem Lubie	las, poletko łowieckie w oddz. 157 -d, 158 -c, -f, bagno w oddz. 157 -f	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlak turystyczny pieszy (czarny) oraz konny
V	Jednostka od płn., zach. oraz wsch. wyznaczona granicą GoPK, od pld. droga biegnąca przez oddziały: 125, 124, 108, 107, 90, 89, 70, 69	Różnice terenu w granicach jednostki wynoszą 20 m, w ramach jednostki wyróżnić można dwa wnętrza:	Las, bagno	Drogi leśne, linie oddziałowe,
		a) od płn., zach. oraz wsch. granica GoPK, od pld. droga Moczydło - Danków	Las, bagno w oddz. 53 -b oraz 54 -c, 70 -c, 69 -b, -c, 68 -h, użytek ekologiczny „Dankowskie Bagna”	Dojazd pożarowy nr 20, miejsce wypoczynku w oddz. 69 -a (trzy wiaty rekreacyjne, trzy tablice edukacyjne, kamień poświęcony Mieczysławowi Jankowskiemu
		b) od płn. droga Moczydło - Danków, od zach. granica GoPK, od pld. - wsch. granica GoPK	Las, użytek ekologiczny „Mokre”,	Linie oddziałowe, drogi leśne, dojazd pożarowy nr 18
VI	Jednostka od płn. ograniczona granicą GoPK, od zach. droga biegnąca przez oddziały: 125, 124, 108, 107, 90, 89, 70, od pld. droga Lipy - leśniczówka Przyłęsko, od wsch. droga Rybakowo - Danków	Różnice wysokości w granicach jednostki wynoszą 10m, część wsch. jednostki zdecydowanie bardziej płaska.. Jednostka podzielona na trzy wnętrza:	Las, bagno, jezioro,	Linie oddziałowe, drogi leśne, szlak turystyczny rowerowy
		a) od zach. droga biegnąca przez oddziały: 125, 124, 108, 107, od pld. granica GoPK, od wsch. droga przechodząca przez oddz. 123 i 107	Las, jezioro, bagno w oddz. 124 -g, 124 -h,	Drogi leśne, linie oddziałowe, ciek łączący bagno w oddz. 124 z jeziorem
		b) od płn. granica GoPK, od zach. droga przechodząca przez oddz. 70, 89, 90, 107, od pld. linia oddziałowa wzdłuż oddz. 1 oraz 52, od wsch. droga z Rybakowa do Dankowa	Las	Drogi leśne, linie oddziałowe
		c) od płn. linia oddziałowa wzdłuż oddz. 1 oraz 52, od zach. granica GoPK oraz warstwica 60 wzdłuż Jeziora Chłopek, od pld. droga Lipy - Danków, od wsch. droga z Rybakowa do Dankowa	Las	Drogi leśne, linie oddziałowe
VII	Jednostka od płn. wyznaczona	Terren płaski, różnice wysokości około 3 m,	Las	Linie oddziałowe, drogi leśne, szlak

Numer makrow nętrza	Granica makrow nętrza	Ukształtowanie powierzchni (podział na wnętrza)	Pokrycie terenu – elementy powierzchniowe	Pokrycie terenu – elementy punktowe i liniowe
	przebiegiem czerwonego szlaku rowerowego, od zach. warstwica 60 wzdłuż jeziora Chłop i rzeki Santoczną oraz jeziora Mrowinko, od pld. granica GoPK, od wsch. droga Rybakowo - Danków	jedno wnętrze krajobrazowe		turystyczny rowerowy, miejsce wypoczynku w oddz. 251 -h
VIII	Jednostkę od ptn. wyznacza granica GoPK, od zach. droga Rybakowo-Danków, od pld. droga Lipy - Leśniczówka Przyłęsko, od wsch. droga Rybakowo-Buszów	Różnice wysokości terenu w obrębie jednostki wynoszą 5 m. Wyróżnić można trzy wnętrza:	Las, jezioro, bagno	Drogi leśne, linie oddziałowe, rzeka, szlak turystyczny
		a) od ptn. granica GoPK, od pld. - zach. Dankowski Szlak, od wsch. droga Rybakowo-Buszów	Las, Jezioro Buki, Jezioro Buszewo,	Drogi leśne, linie oddziałowe, Rzeka Pełcz, turystyczny szlak rowerowy
		b) od ptn. granica GoPK, od zach. droga Rybakowo - Danków, od pld. droga przechodząca przez oddziały 142, 141, 193, 150, 149	Las, Jezioro Duży Zielęcín, Jezioro Załęcín Mały, bagno w oddz. 141 -f, poletko łowieckie w oddz. 137 -b, bagno w oddz. 102 -j	Drogi leśne, linie oddziałowe, Dojazd pożarowy 18, 31, rzeka Pełcz, Dolny Młyn, turystyczny szlak rowerowy
		c) od ptn. droga przechodząca przez oddziały 142, 141, 193, 150, 149, od zach. droga Rybakowo - Danków, od pld. . droga Lipy - Leśniczówka Przyłęsko, od wsch. droga Rybakowo-Buszów	Las, bagno w oddz. 195 -c, jezioro w oddz. 195 -b,	Drogi leśne, linie oddziałowe, turystyczny szlak rowerowy
IX	Jednostkę od ptn. wyznacza trasa czerwonego szlaku rowerowego, od zach. droga Rybakowo - Danków, od pld. granica GoPK, od wsch. droga Santoczn - Wilanów	Teren płaski, równinny, różnice wysokości wynoszą 5 m. W obrębie jednostki wyróżnić można trzy wnętrza:	Las, pojedyncze zabudowania, jeziora, stawy hodowlane	Drogi gminne, leśne, linie oddziałowe,
		a) od ptn. droga Lipy - Leśniczówka Przyłęsko, od zach. droga Rybakowo - Danków, od pld. - wsch. droga Rybakowo-Buszów	Las, zabudowania l. Załęcín, poletko łowieckie w oddz. 245 -g, Jezioro Przyłęg, poletko łowieckie w oddz. 197 -i, staw w oddz. 197 -j,	Linie oddziałowe, drogi leśne, miejsce wypoczynkowe w oddz. 374 -d, cieki wodne
		b) od ptn. - zach. czerwony szlak rowerowy, od pld. granica GoPK, od wsch. droga Santoczn - Buszów	las	Drogi leśne, linie oddziałowe
		c) od ptn. czerwony szlak rowerowy, od zach. droga Santoczn - Buszów, od pld. granica	Las, stawy hodowlane, bagno w oddz. 193 -c, 192 -d, łąka, użytek	Drogi leśne, linie oddziałowe, Leśniczówka

Numer makrow nętrza	Granica makrow nętrza	Ukształtowanie powierzchni (podział na wnętrza)	Pokrycie terenu – elementy powierzchniowe	Pokrycie terenu – elementy punktowe i liniowe
		GoPK, od wsch. droga Santoczno - Wilanów	ekologiczny „Wilanów”	Przyłęsko (ob. turystyczny)
X	Jednostka w granicach: od pñ. - zach. droga Rybakowo-Buszów, od pñd. czerwony szlak rowerowy, od pñd-wsch. granica zabudowań wsi Wilanów, od wsch. granica GoPK	Różnice wysokości w ramach jednostki wynoszą 10 m, wyróżnić można trzy wnętrza:	Las, stawy hodowlane, bagno	Drogi leśne, linie oddziałowe, rzeka
		a) od pñ. - zach. droga Rybakowo - Buszów, od pñd. droga przechodząca przez oddz. 147, 158, 174, 173, 172, 171, 170, od wsch. granica GoPK	Las, zbiornik wodny „Goszczanowski Staw”, użytek ekologiczny „Bagna nad Bukiem”, pojedyncze zabudowania osady Puszczykowo i Sarnowe, stawy hodowlane	Rzeka Pełcz, dojazd pożarowy 31, 21, drogi leśne, linie oddziałowe, szlak turystyczny
		b) od pñ.-zach. droga Rybakowo-Buszów, od wsch. droga przechodząca przez oddz. 147, 158, 174, 173, 172, 171, 170, od pñd. dojazd pożarowy 22	Las, bagno w oddz.177 -h,	Drogi leśne, linie oddziałowe
		c) od pñ. dojazd pożarowy 22, od zach. droga Rybakowo - Buszów, od pñd. droga Leśniczówka Przyłęsko - Wilanów, od wsch. droga Santoczno - Wilanów	las	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlak turystyczny rowerowy
XI	Jednostka w granicach: od pñ. - zach. granica zabudowań wsi Wilanów, od zach. dojazd pożarowy 24, od pñd. dojazd pożarowy 18, od wsch. granica GoPK	Różnice wysokości w obrębie jednostki wynoszą 5 m, w ramach jednostki można wyróżnić pięć wnętrz:	Las, zabudowania wiejskie, rezerwat Wilanów,	Drogi gminne, leśne, linie oddziałowe,
		a) teren zabudowany wsi Wilanów - od pñ. - zach. linia oddz. 170 -m, -n, 186 -j, -f, od pñd. - wsch. oraz wsch. granica pokrywa się z przebiegiem granic oddz. 203 -h, c, -a	Zabudowania wsi Wilanów, pojedyncze domy wraz z zabudowaniami gospodarczymi	Linia energetyczna, droga gminna, drowi wewnętrzne, rowy przydrożne,
		b) teren w granicach rez. Wilanów	Las, jezioro Urwisz, bagno w oddz. 214 -f,	Drogi leśne
		c) od pñ. - zach. granica zabudowań wsi Wilanów, od zach. i pñd. granica rez. Wilanów, od wsch. granica GoPK	Las, Jezioro Wilanowskie,	Drogi leśne, linie oddziałowe, rzeka Pełcz, dojazd pożarowy 17, Miejsce wypoczynkowe w oddz. 203 -o
		d) od zach. rzeka Pełcz, od pñd. i wsch. granica GoPK	Las	Rzeka Pełcz, Pstrąża, dojazd pożarowy 17, drogi leśne, linie oddziałowe
		e) od pñ. - zach. droga Santoczno - Wilanów, od pñd. - zach. dojazd pożarowy 24, od pñd.	Las, Jezioro Szczuczenko II	Drogi leśne, linie oddziałowe,

Numer makrow nętrza	Granica makrow nętrza	Ukształtowanie powierzchni (podział na wnętrza)	Pokrycie terenu – elementy powierzchniowe	Pokrycie terenu – elementy punktowe i liniowe
		dojazd pożarowy 18, od wsch. rzeka Pełcz		
XII	Jednostka od płn. - zach. wyznaczona przebiegiem drogi Santoczno - Wilanów, od pld. - zach. granica GoPK, od pld. – wsch. droga Santoczno-Brzoza i od płn. - wsch. dojazd pożarowy 24	Teren w granicach jednostki dość płaski, różnice wysokości nie przekraczają 5 m	Las, jezioro	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlaki turystyczne
		a) od zach. droga Santoczno-Wilanów, od pld. droga przechodząca przez oddz. 430, 473, od płn. - wsch. dojazd pożarowy 24	Las, jezioro Przylężek, fragment rez. „Przylężek”	Drogi leśne, linie oddziałowe, miejsce wypoczynkowe w oddz.219 -b (wiata rek. Kosz na śmieci, tab. edukacyjna)
		b) od zach. droga Santoczno - Wilanów, od pld. granica GoPK, od pld. – wsch. droga Santoczno-Brzoza i od wsch. dojazd pożarowy 24	Las, zbiornik wodny w sąsiedztwie oddz. 433 i 432	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlak turystyczny pieszy i rowerowy
XIII	Jednostka od płn. wyznaczona przebiegiem drogi Santoczno-Brzoza, od zach., pld. granica GoPK, od płn. - wsch. dojazd pożarowy 24	Różnice wysokości terenu nie przekraczają 2 m, teren równinny, wyodrębnić można z uwagi na sposób użytkowania dwa wnętrza:	Las, łąka,	Drogi leśne, linie oddziałowe, szlaki turystyczne
		a) rozległy obszar łąk między drzewostanem leśnym w oddz. 480, 479 i 504 i 503	łąki	Rowy melioracyjne
		b) teren zalesiony poza wnętrzem a)	las	Drogi leśne, szlak turystyczny rowerowy oraz pieszy, linie oddziałowe, linia energetyczna
XIV	Jednostka od płn. wyznaczona przebiegiem drogi pożarowej nr 18, od zachodu i pld. dojazd pożarowy 24, od wsch. granica GoPK	Teren równinny, momentami strome skarpy rzeki Przylężek, w granicach jednostki wyróżnić można trzy wnętrza:	Las, bagno, łąka	Drogi leśne, linie oddziałowe, rzeki
		a) teren w granicach rezerwatu „Rzeka Przylężek” (fragment rezerwatu) od płn. ograniczony dr. dojazd pożarowy 24	las	Rzeka Przylężek
		b) , od płn. i zach. dojazd pożarowy 24, od zach. niebieski szlak rowerowy i granica GoPK, teren od wsch. ograniczony granicą rezerwatu „Rzeka Przylężek, dalej rzeką Przylężek i rzeką Pełcz, aż do granicy GoPK	las	Drogi leśne, linie oddziałowe
		c) od płn. droga Santoczno-Brzoza, od zach. granica rez.	Las, bagno w oddz. 238 -f, -j, -k, użytek	Drogi leśne, dojazd pożarowy 18. linie oddziałowe,

Numer makrow nętrza	Granica makrow nętrza	Ukształtowanie powierzchni (podział na wnątrza)	Pokrycie terenu – elementy powierzchniowe	Pokrycie terenu – elementy punktowe i liniowe
		„Rzeka Przylęzek”, od pld. dojazd pożarowy 24, od wsch. droga Pelcz	ekologiczny „Różanki”	pojedyncze zabudowania w oddz.279, miejsce wypoczynkowe w sąsiedztwie rez. „Rzeka Przylęzek” w oddz. 218 -c (wiata, tab. informacyjna, kosz na śmieci, stojak na rowery), linia energetyczna
		d) od ptn., pld. i wsch. granica GoPK, od zach. rzeka Pelcz	las	Linie oddziałowe, drogi leśne

2) Siedem punktów widokowych, z których obserwować można najbardziej charakterystyczne elementy krajobrazu Parku.

3) Pięć ciągów widokowych o łącznej długości 11,8 km, które pozwalają na obserwację m.in. najbardziej wartościowych elementów krajobrazu zbliżonego do naturalnego, naturalno-kulturowego i kulturowego Parku.

4) Zasoby środowiska kulturowego:

a) Stanowiska archeologiczne znajdujące się w granicach GoPK

Zestawienie nr 3. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie GoPK

Nr obszaru	Miejscowość	Nr stanowiska w obszarze	Nr stanowiska w miejscowości	Funkcja obiektu	Kultura	Bliższa chronologia
042-013	Rybakowo	1	1	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
042-013	Rybakowo	2	2	ślad osadniczy	nie dotyczy	pradzieje
042-013	Rybakowo	3	3	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
042-013	Rybakowo	5	5	ślad osadniczy	nie dotyczy	nowożytność
042-013	Santoczno	6	11	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
042-013	Santoczno	7	12	ślad osadniczy	nie dotyczy	pradzieje
042-013	Santoczno	8	13	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
042-013	Santoczno	9	14	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
041-013	Buszów	1	6	osada	nieznana	epoka kamienia mezolit/neolit
041-013	Buszów	10	9	ślad osadniczy	kultura łużycka	epoka brązu
041-013	Danków	2	1	miejsce produkcji młyn	nie dotyczy	nowożytność późna

Nr obszaru	Miejscowość	Nr stanowiska w obszarze	Nr stanowiska w miejscowości	Funkcja obiektu	Kultura	Bliższa chronologia
042-013	Wilanów	10	1	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
042-013	Wilanów	11	2	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
042-013	Wilanów	12	3	ślad osadniczy	nieznana	epoka kamienia
042-013	Wilanów	13	4	osada	kultura pucharów lejkowatych	epoka kamienia neolit
042-013	Wilanów	15	6	miejsce produkcji krzemienica	nieznana	epoka kamienia

b) Obiekty kulturowe znajdujące się w granicach GOPK

Na terenie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego nie stwierdzono występowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

W ewidencji zabytków są takie obiekty jak: park dworski w Puszczykowie; trafostacja, budynek mieszkalny pod nr 7, cmentarz w Wełminie; trafostacja, budynek mieszkalny pod nr 12, cmentarz, park leśny w Wilanowie; budynek mieszkalny (sołtys) nr 4 mur., k. XIX w. dz. nr 419, budynek mieszkalny nr 2 mur., 1903 r. dz. nr 396, stodoła nr 2 mur/szach., ok. 1900 r. dz. nr 396, magazyn nr 2 mur/szach., ok. 1900 r, dz. nr 396 w Lipach

3. Uwarunkowania społeczne i gospodarcze:

1) Położenie administracyjne:

GoPK położony jest na terenie gmin: Kłodawa (8815 ha) w powiecie Gorzowskim oraz Strzelce Krajeńskie (3840,50 ha) w powiecie strzelecko-drezdeneckim w województwie lubuskim.

2) Położenie według podziałów leśnych:

Lasy w granicach Parku znajdują się pod zarządem dwóch Nadleśnictw: Nadleśnictwa Kłodawa (6889,16 ha) oraz Nadleśnictwa Strzelce Krajeńskie (4536,16 ha) na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie.

3) Struktura użytkowania:

Lasy i zespoły roślinności drzewiastej i krzewiastej- ok. 11625 ha (95 %). Wody śródlądowe- ok. 371 ha (3%). Tereny rolne: łąki i pastwiska – ok. 255 ha (2%), grunty orne – ok. 4,4 ha, obszary upraw mieszanych – ok. 6,7 ha.

4) Ludność:

Szacunkowa liczba ludności zamieszkująca teren Parku wynosi około 140osób.

5) Gospodarka wodno – ściekowa:

Pobór wody następuje poprzez instalowanie własnych studni na działkach budowlanych. Eksploatowane są zwykle wody podziemne z utworów czwartorzędowych, trzeciorzędowych, kredowych i jurajskich. Średnia głębokość ujęć wynosi 50 m. Ścieki odprowadzane są do szamb, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków w Kłodawie lub Strzelcach Krajeńskich.

6) Uwarunkowania gospodarcze:

W granicach Gorzowskiego Parku Krajobrazowego nie ma terenów zainwestowania przemysłowego. Główne funkcje gospodarcze to gospodarka leśno-drzewna, rolnictwo i jako uzupełniającą funkcję wskazać można turystykę. Znaczna powierzchnia Parku ma charakter leśny, tereny rolnicze w większym zakresie występują w otulinie Parku, są to przede wszystkim łąki i niewielkie powierzchniowo pola uprawne.

7) Turystyka i rekreacja:

W granicach Parku turystyczne obiekty noclegowe znajdują się w Lipach. Istnieje również obiekt położony w głębi lasu - „Leśniczówka Przyłęsko”. Łączna pojemność bazy turystycznej wynosi 180 miejsc. Bazę noclegową dla turystów w Gorzowskim Parku Krajobrazowym stanowią:

- ośrodek wypoczynkowy w Lipach, oferujący pobyt w 6-osobowych domkach typu Brda (liczba miejsc noclegowych 78, obiekt sezonowy);
- gospodarstwo agroturystyczne „Leśne Zacisze” Lipy 1 (32 miejsca noclegowe);
- gospodarstwo agroturystyczne „U Jasia” Lipy 3 (10 miejsc noclegowych);
- „Leśniczówka Przyłęsko” obiekt dysponuje 28 pokojami, 10 w starej części hotelowej i 18 w nowej części hotelowej; łącznie zapewnia nocleg 60 osobom.

W Parku rozwija się turystyka aktywna: piesza, rowerowa, konna. Istnieją też trasy Nordic walking oraz ścieżka dydaktyczna. Lasy Puszczy Gorzowskiej są zasobne w grzyby i jagody. Poza tym istnieją tu warunki do uprawiania birdwatchingu oraz wędkowania. W Parku wytyczono sieć szlaków turystycznych, głównie rowerowych oraz pieszych, które przebiegają przez najciekawsze partie lasów. Ważnym węzłem turystycznym są Lipy, które znajdują się na trasie przebiegu szlaków rowerowych, niebieskiego szlaku turystyki pieszej, szlaku Nordic walking oraz szlaku konnego. W sumie na terenie Parku wytyczono ponad 60 km szlaków i ścieżek rowerowych, około 45 km szlaków pieszych, 16 km tras konnych oraz 6 km tras Nordic walking i 2 km ścieżki dydaktycznej.

Na terenie Parku wyznaczono kilka miejsc postoju pojazdów:

- miejsca postoju wzdłuż trasy nr 151 w oddz. 120 -m;
- parking wraz z plażą i urządzeniami rekreacyjnego wyposażenia terenu nad jeziorem Grabino;

- miejsce postoju wraz z urządzeniami rekreacyjnymi na przeciwko ośrodka wypoczynkowego „Lipy”;

- miejsce postoju wraz z urządzeniami rekreacyjnymi w sąsiedztwie jeziora Chłop.

Szereg zbiorników wodnych wykorzystywanych jest jako kąpieliska, w tym kilka stanowi „zaplecze” rekreacyjne dla Gorzowa. Największe (75,8 ha) jezioro na terenie gminy Kłodawa to j. Lubie, zagospodarowane na potrzeby rekreacyjne, jest intensywnie wykorzystywane. Stan czystości wód zbiornika odpowiada II klasie. Wzdłuż jezior Lubie, Mrowinko Duże („Mrowino”) i Mrowinko Małe (otulina) wytyczono też szlak kajakowy.

W Lipach znajduje się Leśna Stacja Dydaktyczna, w której funkcjonuje biuro terenowe Gorzowskiego Parku Krajobrazowego oraz Parku Krajobrazowego „Ujście Warty”. Stacja specjalizuje się w rozwijaniu edukacji ekologicznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Biuro pełni także funkcję ośrodka edukacyjnego, przygotowanego do prowadzenia zajęć w zakresie nauk przyrodniczych. Na terenie stacji znajduje się obszerna, zadaszona wiata z paleniskiem, w której także można zobaczyć stałą ekspozycję nielegalnych narzędzi kłusowniczych. Leśna Stacja jest licznie odwiedzana przez dzieci i młodzież z różnych placówek oświatowych m.in. z przedszkoli, szkół podstawowych oraz uczelni wyższych. Zajęcia w ośrodku odbywają się w umówionym terminie. W okresie wiosennym oraz jesiennym, ze względu na bardzo duże zainteresowanie, wymagana jest rezerwacja z wyprzedzeniem co najmniej dwutygodniowym. W ciągu roku z oferty Stacji korzysta kilka tysięcy dzieci i młodzieży.

Z pozostałych obiektów o funkcjach edukacyjnych, czy rekreacyjnych, występujących na terenie Parku wymienić należy:

- wiatę „Hubertówka” w Lipach, obiekt wybudowany z inicjatywy Koła Łowieckiego „Knieja- Lubociesz” w Lipach. Przy wiacie usytuowany został obelisk upamiętniający postać Fryderyka Chopina, co roku odbywają się w tym miejscu leśne koncerty chopinowskie;

- miejsce wypoczynkowe w miejscowości Mszaniec wyposażone m.in. w tablicę upamiętniającą Włodzimierza Korsaka - pisarza, przyrodnika, rysownika i fotografa, który w latach 60 XX wieku był częstym gościem w leśniczówce Mszaniec;

- miejsca wypoczynkowe na trasach rekreacyjnych.

Rozdział 3
Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

Zestawienie nr 4 Identyfikacja zagrożeń oraz sposobów ich eliminacji lub ograniczenia:

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
ZAGROŻENIA DLA ELEMENTÓW ŚRODOWISKA ABIOTYCZNEGO:						
1.	Zaśmiecanie	Incydentalne lub stałe porzucanie na terenach leśnych, a także w okolicach cieków i zbiorników wodnych różnego rodzaju odpadów.	Punktowo, teren całego Parku	R, P	W, Z	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci, sprzątanie terenów zaśmieconych w ramach zorganizowanych akcji społecznych. Edukacja społeczeństwa.
2.	Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	Zanieczyszczenia związane ze wzmożonym ruchem samochodowym.	Teren wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych na terenie Parku (drogi wojewódzkie 151 oraz 156)	R, P	W, Z	Promowanie działań na rzecz obsadzania korytarzy drogowych roślinnością drzewami oraz krzewami.
ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA BIOTYCZNEGO:						
3.	Hałas	Wzmożony ruch samochodowy jest głównym źródłem hałasu, uciążliwego dla organizmów bytujących w ekosystemach leśnych.	Teren wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych na terenie Parku (drogi wojewódzkie 151 oraz 156)	R, P	W, Z	Tworzenie stref ekotonowych, obsadzenie dróg drzewami i krzewami.
4.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych	Zanieczyszczenia wód oraz stref przybrzeżnych związane z dopływem biogenów, ale również znacznym zaśmieceniem terenu.	Naturalne ciek wodne oraz jeziora i stawy rybne	R	W	Ochrona stref brzegowych przed zanieczyszczaniem odpadami. Ograniczenie spływu substancji biogennych przez utrzymanie trwałych użytków zielonych w pasie szerokości min. 15 m od brzegów zbiorników i cieków. Trwałe użytki zielone stanowią naturalne poldery i strefę

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
						samoistnego oczyszczania się wód.
5.	Eutrofizacja zbiorników	Postępująca eutrofizacja związana z naturalnym rozkładem nagromadzonej materii organicznej.	Naturalne zbiorniki wodne w Parku	R, P	W	Brak możliwości eliminacji lub ograniczenia wpływu zagrożenia.
6.	Intensyfikacja hodowli ryb	Potencjalne ryzyko intensyfikacji gospodarki stawowej i wiążące się z tym zmiany, tj. pogłębianie, usuwanie roślinności, wysokie zagęszczenia. Zmiana sposobu użytkowania stawów niesie ryzyko pogorszenia stanu siedlisk gatunków ptaków związanych z zarastającymi zbiornikami wodnymi.	gm. Kłodawa, obręb Kłodawa, dz. ew 766 Goszczanowski Staw, gm. Strzelce Krajeńskie, obręb Buszów, dz. ew. 16	P	W	Wspieranie ekstensywnej gospodarki rybackiej. Prowadzenie ekstensywnej gospodarki zgodnie z aktualnym programem operacyjnym dla rybactwa wspierającym działania prośrodowiskowe.
7.	Zanieczyszczenie gleby i wód podziemnych	Agrotechnika upraw rolniczych wymaga stosowania nawozów, herbicydów, pestycydów, regulatorów wzrostu. Spływ powierzchniowy tych substancji chemicznych do wód jest szkodliwy dla organizmów wodnych.	Tereny rolnicze w Parku	R, P	W	Racjonalne stosowanie środków ochrony roślin. Edukacja w zakresie dobrych praktyk rolniczych.
8.	Sukcesja wtórna/ porzucanie użytkowania łąk i pastwisk	Porzucanie tradycyjnego (ekstensywnego) użytkowania pastwiskowego i łąkarskiego.	Teren łąk i pastwisk, w szczególności tereny przylegające do cieków i zbiorników wodnych	P	W	Promowanie i wspieranie ekstensywnej gospodarki na użytkach zielonych, stosowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej, programów rolnośrodowiskowych.
9.	Intensyfikacja gospodarki rolnej	Intensyfikacja dotychczasowego sposobu użytkowania pól uprawnych, łąk i pastwisk może prowadzić do przekształceń siedlisk roślinnych i zubożenia fauny i flory.	Tereny rolnicze w Parku	P	W	Wspieranie działań na rzecz ekstensywnej gospodarki rolnej.
10.	Sukcesja roślinna	Zarastanie torfowisk oraz zarastanie drzewami brzegów rzeki Przylęzek na całej jej długości stanowi	Wszystkie torfowiska mszarne oraz rzeka Przylęzek	R, P	W	Monitorowanie dynamiki zmian w ekosystemach roślinnych występujących wzdłuż rzeki Przylęzek.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
		zagrożenie dla rozwoju ziołoroślowej i szuwarowej.				
11.	Juwenalizacja oraz uproszczenie struktury wiekowej drzewostanów	Juwenalizacja oraz uproszczenie struktury wiekowej drzewostanów Homogenizacja struktury drzewostanu. W efekcie powstają młodniki i tyczkowiny bukowe o uproszczonej strukturze drzewostanu i ubogim runie zajmujące rozległe powierzchnie.	Obszar leśny Parku	R	W	Zachowanie tzw. drzew biocenotycznych. Faworyzowanie odnowień naturalnych. Urozmaicenie składu gatunkowego poprzez stosowanie różnych typów drzewostanów zawierających gatunki liściaste właściwe dla siedliska przyrodniczego.
12.	Susza i zmniejszenie opadów	Ocieplanie się klimatu, zmniejszenie ilości oraz zmiana struktury opadów (mniej opadów w sezonie wegetacyjnym) powodują wysychanie i zarastanie mokradeł, co zagraża gatunkom zależnym od wody.	Jeziora, ciek i torfowiska na terenie całego Parku, szczególnie Użytek Ekologiczny Dankowskie Bagna, jez. Duży Zielęcin	R, P	W, Z	Niedopuszczanie do jakichkolwiek działań mogących skutkować pogorszeniem warunków wodnych (odwodnienia, pobór wód, zmniejszanie zlewni bezpośredniej).
13.	Działalność rekreacyjna związana z wędkarstwem	Stanowiskom wędkarskim towarzyszy zaśmiecenie brzegów cieków i zbiorników wodnych. Poza tym żyłki i haczyki pozostawiane przez wędkarzy w terenie stanowią zagrożenie dla żerujących ptaków (zaplątanie, połknięcie haczyka). Wędkowanie z łodzi powoduje płoszenie ptaków bytujących na jeziorach.	Cieki i zbiorniki na terenie całego Parku	R, P	W	Działanie edukacyjne Kontrole i egzekwowanie prawa.
14.	Bariery ekologiczne	Drogi przechodzące przez Park są przyczyną zwiększonej śmiertelności zwierząt oraz przerwanie ciągłości siedlisk przyrodniczych.	Droga DW151 przerywa ciągłość siedlisk przyrodniczych	R, P	W	Ustawienie znaków informujących o szlakach migracji zwierząt. Promowanie działań edukacyjnych uświadamiających wpływ kolizji drogowych na populacje zwierząt.
15.	Nadmierna presja turystyczna	W sezonie wakacyjnym obserwuje się znaczną koncentrację turystów	Przestrzeń wokół jezior i wzdłuż cieków wodnych,	R, P	W	Poprawa infrastruktury rekreacyjnej.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
		nad brzegami jezior, co wzmacnia procesy wydeptywania terenu, zaśmiecenia i hałasu.	miejsca rekreacyjne, w tym parkingi i miejsca postoju oraz punkty wypoczynkowe			Edukacja ekologiczna turystów. Opracowanie zasad udostępniania obiektów turystyczno-rekreacyjnych we współpracy z organizacjami społecznymi.
16.	Potencjalna wycinka drzew w strefie brzegowej jezior	Narażenie strefy brzegowej na erozję, zmniejszenie dostępności miejsc lęgowych dla np. gągoła.	Drzewostany w bezpośrednim sąsiedztwie jezior i naturalnych cieków	P	W	Pozostawianie strefy buforowej drzew w strefie brzegowej jezior i cieków.
17.	Chów i hodowla obcych gatunków zwierząt	Hodowla obcych gatunków zwierząt (np. ptaków) powoduje zagrożenie przeniknięciem ich do środowiska.	Stawy k. leśniczówki Przyłęsko	R	W, Z	Działanie edukacyjne.
18.	Niewłaściwa lokalizacja urządzeń łowieckich	Lokalizacja ambon np. przy naturalnych wodopojach powoduje stres zwierzyny, niepokojonej przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb.	Cały obszar Parku	R, P	W	Nie lokalizowanie ambon myśliwskich w sąsiedztwie wodopojów.
19.	Bariery ekologiczne	Zwiększenie śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z napowietrznymi liniami energetycznymi oraz drogi przechodzące przez Park są przyczyną zwiększonej śmiertelności zwierząt oraz przerwanie ciągłości siedlisk przyrodniczych.	Linie wysokiego napięcia oraz droga DW151	R	W	Minimalizacja negatywnego oddziaływania sieci elektroenergetycznych na ptaki np. poprzez za stosowanie znaczników na przewodach wysokiego napięcia. Ewentualne rozwiązania techniczne wymagają szczegółowej konsultacji z właścicielem/użytkownikiem linii. Ustawienie znaków informujących o szlakach migracji zwierząt. Promowanie działań edukacyjnych uświadamiających wpływ kolizji drogowych na populację zwierząt.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
20.	Obce gatunki w runie	Udział gatunków obcych geograficznie dla siedliska – niecierpka drobnokwiatowego (<i>Impatiens parviflora</i>).	Wszystkie płyty siedlisk przyrodniczych: 9130, 9160, 9170, 91E0	R,P	W	Brak realnych możliwości eliminacji lub ograniczenia wpływu zagrożenia. Monitoring oceny zagrożenia podczas prac przy ocenie stanu ochrony wg monitoringu PMŚ.
21.	Niedostatek martwego drewna	Niedostatek martwego drewna, przy jednoczesnym niewielkim jego zróżnicowaniu (pod względem rozmiarów i cech).	Wszystkie płyty siedlisk przyrodniczych: 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91E0, 91F0.	I, P	W	Pozostawienie części płatów siedliska bez wskazań gospodarczych. Pozostawienie części płatów siedliska w formie biogrup do „naturalnej śmierci drzew”. Zachowanie tzw. drzew biocenotycznych. Zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie fragmentów starych, rębnych i przeszłorębnych drzewostanów.
22.	Niewłaściwe gatunki rodzime	Lokalnie znaczący udział gatunków niewłaściwych dla siedliska przyrodniczego w drzewostanie- Sosny zwyczajnej (<i>Pinus sylvestris</i>), Świerka pospolitego (<i>Picea abies</i>), Modrzewia europejskiego (<i>Larix decidua</i>)	Wszystkie płyty siedlisk przyrodniczych: 9110, 9130, 9160, 9170, 9190	I,P	W	Stopniowe ograniczenie gatunków niewłaściwych dla siedliska w płatach gdzie te gatunki współdominują oraz unikanie ich wprowadzania we wszystkich pozostałych płatach.
23.	Odwodnienie lub zalanie	Odwodnienie lub zalanie oraz skutki zmian klimatu.	Wszystkie płyty siedliska przyrodniczego 91D0	P	W	Ograniczenie prac związanych ze zmianą warunków wodnych w bezpośrednim sąsiedztwie płatu siedliska.
24.	Inwazje gatunków obcych	Obecność rdestowców, barszczu sosnkowskiego i <i>Erechtites jastrzębcowatego</i> - pospolitego na porębach w Parku i częstego na wysychających torfowiskach mszarnych.	Cały obszar Parku.	I, P	W, Z	Monitoring oraz działania edukacyjne (w zakresie właściwych praktyk, identyfikacji, metod zwalczania), wspieranie jednostek samorządowych i Nadleśnictw w zwalczaniu (przekazywanie informacji, inicjowanie działań,

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
						wspieranie w pozyskaniu środków).
ZAGROŻENIA DLA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH:						
25.	Zaśmiecenie terenu	W Parku zidentyfikowano wiele miejsc, w których składowane są różnego typu odpady, w dużej mierze zjawisko to skorelowane jest występowaniem zbiorników wodnych.	Punktowo teren całego Parku, w szczególności teren w otoczeniu zbiorników wodnych (m.in. jezioro Przylęg) oraz w miejscach postoju pojazdów i punktach wypoczynkowych (np. miejsce postoju w Lipach)	R, P	W	Likwidacja „dzikich”, nielegalnych wysypisk śmieci. Sprzątanie terenu w ramach zorganizowanych akcji społecznych. Edukacja społeczeństwa.
26.	Obniżenie walorów wizualnych przez zróżnicowaną zabudowę	Duża dowolność w zakresie formy architektonicznej, materiału i kolorystyki wznoszonych budynków, ale również dotyczy to ogrodzeń posesji.	Tereny wiejskie, np. Wilanów	R	W	Promowanie rozwiązań architektonicznych przyjaznych dla krajobrazu i nawiązujących do lokalnej tradycji budowlanej. Kształtowanie odpowiedniej polityki przestrzennej w zakresie form i wzorców architektonicznych. Edukacja społeczeństwa.
27.	Występowanie obiektów dysharmonizujących	W krajobrazie leśno-wodnym obce i rażące są różnego typu prowizoryczne konstrukcje np. pomosty wędkarskie, tablice informacyjne.	Jeziora i stawy hodowlane (m.in. Jezioro Przylęg)	R	W	Oslabienie oddziaływania wizualnego obiektów dysharmonijnych poprzez ich usunięcie lub zastosowanie zieleni maskującej.
28.	Zanikanie terenów otwartych	Potencjalna zmiana użytków zielonych i pól uprawnych na tereny zalesione, czy zabudowane prowadzić może do ograniczenia możliwości percepcyjnych, a tym samym redukcji walorów krajobrazowych terenu.	Tereny otwarte w Parku, głównie łąki, pastwiska i pola uprawne	P	W	Podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania zamianom terenów otwartych w lasy i obszary zabudowane. Promowanie ekstensywnego użytkowania kośnego użytków zielonych, usuwanie podrostu roślinności drzewiastej.

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
29.	Zarastanie jezior, eutrofizacja	Zarastanie jezior w strefie przybrzeżnej powoduje zmniejszenie możliwości percepcji krajobrazu z punktów widokowych.	Jeziora (np. jezioro Przylęg)	R	W	Ograniczenie ekspansji roślinności w sąsiedztwie punktów widokowych.
30.	Ekspansja roślinności w zasięgu punktów widokowych	Rozwój roślinności prowadzi do obniżenia możliwości percepcyjnych w zasięgu punktów widokowych, a przez to do redukcji zasobów krajobrazowych terenu.	Punkty widokowe (np. punkt widokowy nr 4 w jed. krajobrazowej IV -d) i ciągi widokowe (np. ciąg nr 5 w jed. krajobrazowej I -c)	R, P	W	Ograniczenie ekspansji roślinności w sąsiedztwie punktów widokowych.
31.	Powstawanie „dzikich”, nieorganizowanych miejsc wypoczynkowych	„Dzikie” miejsca wypoczynkowe skutkują zanieczyszczeniem terenu, jego zaśmieceniem, wydeptywaniem roślinności. Stwarzają niebezpieczeństwo pożaru.	Teren leśny w Parku, również brzegi zbiorników wodnych	R	W	Opracowanie koncepcji rekreacyjnego zagospodarowania Parku, ocena możliwości włączenia „dzikich” miejsc wypoczynku do oferty rekreacyjno-edukacyjnej Parku.
32.	Obniżenie walorów wizualnych poprzez brak ujednolicenia wzorca oraz brak należytej konserwacji obiektów małej architektury	Infrastruktura rekreacyjna w Parku wymaga ujednolicenia oraz konserwacji. Brak ujednoliconej formy wiat, tablic edukacyjnych i innych urządzeń obniża walory krajobrazowe terenu.	Teren leśny Parku, w szczególności miejsca postoju i punkty wypoczynkowe	R	W	Opracowanie katalogu urządzeń rekreacyjnych spójnych dla całego Parku. Konserwacja urządzeń. Edukacja społeczeństwa.
ZAGROŻENIA DLA WALORÓW KULTUROWYCH:						
33.	Zatarcie układu kompozycyjnego historycznie ukształtowanej zieleni komponowanej parków podworskich	Brak należytej pielęgnacji terenów zieleni parkowej doprowadził do prawie zupełnego zaniku dawnych parków.	Parki podworskie z XIX wieku w Puszczykowie i Wilanowie	R	W	Zabezpieczenie śladów po dawnych założeniach parkowych. Edukacja społeczeństwa.
34.	Zatarcie układu kompozycyjnego	Teren o nieczytelnym układzie kompozycyjnym, słabo pielęgnowany.	Cmentarz w Wilanowie	R	W	Rewaloryzacja terenu cmentarza. Zabezpieczenie

Lp.	Zagrożenie	Charakterystyka zagrożenia	Lokalizacja zagrożenia	Status*	Rodzaj**	Sposób eliminacji lub ograniczenia
	terenów zieleni - cmentarzy					obiekty. Edukacja społeczeństwa.
35.	Przerwanie ciągłości lokalnej tradycji budowlanej	Odejście od dawnych form i rozwiązań architektonicznych, stosowanych materiałów i kolorystyki.	Tereny wiejskie	R	W	Promowanie rozwiązań architektonicznych nawiązujących do wzorców lokalnej tradycji budowlanej. Ochrona tradycyjnego budownictwa w MPZP. Edukacja społeczeństwa.
36.	Postępująca dekapitalizacja obiektów dziedzictwa kulturowego	Pogarszający się zły stan obiektów cennych kulturowo wynika z braku odpowiednich prac konserwatorskich.	Wszystkie obiekty w ewidencji gminnej (w Puszczykowie, Wilanowie i Lipach)	R	W	Konserwacja i rewitalizacja obiektów. Edukacja społeczeństwa.
37.	Zacieranie historycznie ukształtowanej sieci dróg	Brak konserwacji nawierzchni dróg brukowanych, również konserwacja z użyciem niewłaściwych materiałów (np. lepiszcze bitumiczne) prowadzi do zniszczenia oryginalnego historycznego układu dróg.	Wszystkie drogi brukowane	R	W	Intensyfikacja działań konserwacyjnych. Edukacja społeczeństwa.

*Status zagrożenia: P – zagrożenie potencjalne, I – zagrożenie istniejące

**Rodzaj zagrożenia: W – zagrożenie wewnętrzne, Z – zagrożenie zewnętrzne

Rozdział 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody

Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną przyrody:

1. Gromadzenie dokumentacji dotyczącej tworów i składników przyrody ożywionej.
2. Prowadzenie stale aktualizowanych rejestrów oraz wymiany informacji o nowo odkrywanych stanowiskach gatunków roślin i zwierząt chronionych oraz zagrożonych - z lokalnymi nadleśnictwami, Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gorzowie, Instytutem Ochrony Przyrody PAN w Krakowie (prowadzącym bazy danych atlasu płazów, gadów i ssaków w Polsce).
3. Prowadzenie stale aktualizowanych rejestrów oraz wymiany informacji o nowo odkrywanych stanowiskach siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.
4. Podejmowanie i inicjowanie działań związanych z obejmowaniem ochroną tworów i składników przyrody ożywionej i nieożywionej.
5. Inwentaryzacja oraz monitorowanie gatunków inwazyjnych i problematycznych gatunków geograficznie obcych we współpracy z gminami, nadleśnictwa i przy udziale społeczeństwa.
6. Współpraca i wspieranie urzędów gmin w zabieganiu o środki na zwalczanie gatunków inwazyjnych, w tym zwłaszcza: rdestowców i barszczu Sosnowskiego.
7. Zapobieganie introdukcji gatunków inwazyjnych: informowanie o gatunkach inwazyjnych i ryzykach związanych z ich introdukcją, w szczególności współpraca z samorządami w zakresie nadzoru i organizacji prac ziemnych podczas inwestycji (przemieszczanie mas ziemi, np. podczas inwestycji liniowych to kluczowy powód rozprzestrzeniania rdestowców), zniechęcanie do upraw inwazyjnych gatunków ozdobnych, zwłaszcza niecierpka gruczołowatego.
8. Identyfikowanie istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych parku krajobrazowego oraz wnioskowanie o podejmowanie działań mających na celu eliminowanie lub ograniczanie tych zagrożeń i ich skutków, a także wykonywanie innych działań w celu poprawy funkcjonowania i ochrony parku krajobrazowego.
9. Inicjowanie badań naukowych i współpraca z ośrodkami akademickimi.
10. Informowanie o przepisach o ochronie przyrody osób przebywających na obszarach podlegających ochronie oraz w miejscach, w których znajdują się twory i składniki przyrody objęte formami ochrony przyrody.
11. Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych o zagrożeniu ze strony obcych gatunków inwazyjnych w gospodarce leśnej, rolnej i rybackiej.
12. Promowanie i utrzymywanie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk.

13. Propagowanie i promowanie poprzez akcje informacyjne ekstensywnego rolnictwa oraz Kodeksu dobrych praktyk rolniczych w ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego jako mechanizmu motywującego do użytkowania ukierunkowanego na ochronę zasobów przyrodniczych.
14. Propagowanie i promowanie stosowania Kodeksu dobrych praktyk leśnych wśród prywatnych właścicieli lasów.
15. W miarę konieczności włączanie się Dyrektora w postępowaniach administracyjnych mogących oddziaływać na funkcjonowanie Parku.
16. Składanie wniosków podczas prac nad studiami i miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dotyczących zagospodarowania przestrzennego obszarów wchodzących w skład parku krajobrazowego.
17. Współpraca z samorządami, zarządcami obszarów parku krajobrazowego, organizacjami ekologicznymi i z innymi podmiotami, mającymi związek z ochroną parku krajobrazowego.
18. Propagowanie nasadzeń zastępczych w postępowaniach związanych z usuwaniem drzew i krzewów.
19. Niebudowanie trwałych zbiorników wodnych, za wyjątkiem tych które mają na celu ochronę przyrody, ochronę przeciwpożarową lub przeciwpowodziową.
20. Nie dopuszczanie do prac pogarszających warunki wodne (odwadniających), z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia oraz służących ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej.
21. Uwzględnianie na etapie planowania prac remontowych i konserwatorskich obecności cennych gatunków w budynkach, w tym zwłaszcza na strychach i w piwnicach.
22. Rezygnacja z zarybiania nie użytkowanych zbiorników oraz promowanie prowadzenia ekstensywnej gospodarki rybackiej na zbiornikach użytkowanych.

§ 5

Zakres prac związanych z kształtowaniem krajobrazu walorów widokowych i dziedzictwa kulturowego

1. Utrzymanie krajobrazu leśno-jeziornego:
 - 1) Gromadzenie dokumentacji dotyczącej działań z zakresu gospodarki leśnej;
 - 2) Prowadzenie stale aktualizowanych rejestrów oraz wymiany informacji o nowo odkrywanych stanowiskach gatunków roślin i zwierząt chronionych oraz zagrożonych - z lokalnymi nadleśnictwami, Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Szczecinie, Instytutem Ochrony Przyrody PAN w Krakowie (prowadzącym bazy danych atlasu płazów, gadów i ssaków w Polsce);
 - 3) Podejmowanie i inicjowanie działań związanych z obejmowaniem ochroną tworów i składników przyrody ożywionej i nieożywionej;
 - 4) Inwentaryzacja oraz monitorowanie gatunków inwazyjnych;
 - 5) Zapobieganie introdukcji gatunków inwazyjnych: informowanie o gatunkach inwazyjnych i ryzykach związanych z ich introdukcją, w szczególności współpraca z samorządami w zakresie nadzoru i organizacji prac ziemnych;
 - 6) Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych o zagrożeniu ze strony obcych gatunków inwazyjnych w gospodarce leśnej, rolnej i rybackiej;
 - 7) Promowanie i utrzymywanie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk;
 - 8) Nie dopuszczanie do prac pogarszających warunki wodne (odwadniających), z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia oraz służących ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej;
 - 9) Promowanie prowadzenia ekstensywnej gospodarki rybackiej na zbiornikach użytkowanych;
 - 10) Przeciwdziałanie eutrofizacji jezior i utrzymanie obecnego stanu czystości wód w zbiornikach wodnych i ciekach;
 - 11) Uwzględnianie na etapie planowania prac remontowych i konserwatorskich obecności cennych gatunków w budynkach, w tym zwłaszcza na strychach i w piwnicach;
 - 12) Informowanie o przepisach o ochronie przyrody osób przebywających na obszarach podlegających ochronie oraz w miejscach, w których znajdują się twory i składniki przyrody objęte formami ochrony przyrody.
2. Ratowanie dziedzictwa kulturowego:
 - 1) Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego nad nielicznymi obiektami kulturowo cennymi (stanowiska archeologiczne i obiekty w ewidencji zabytków) zlokalizowanymi w granicach Parku;

- 2) Monitoring stanu obiektów kulturowo cennych i informowanie odpowiednich instytucji o stwierdzonych zagrożeniach;
 - 3) Rewaloryzacja zabytkowych założeń parkowych (Puszczykowo) i zieleni cmentarnej (Wilanów);
 - 4) Konserwacja oryginalnej nawierzchni brukowanej na traktach, drogach przechodzących przez teren Parku;
 - 5) Edukacja w zakresie ochrony obiektów cennych kulturowo.
3. Zrównoważony rozwój przestrzenny terenów wiejskich:
- 1) Działania związane z inicjowaniem odpowiednich zapisów zmierzających do ograniczenia rozpraszania zabudowy, utrzymania spójności architektonicznej z istniejącymi już rozwiązaniami w dokumentach planistycznych - Studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
 - 2) Działania edukacyjne podejmowane przez Park, skierowane do lokalnej społeczności w zakresie skutków nielegalnego składowania śmieci i czynników zaburzających ład przestrzenny;
 - 3) Wspieranie działań propagujących wzorzec oryginalnej architektury regionu;
 - 4) Prowadzenie działań mających na celu podniesienie estetyki przestrzeni miejscowości w zasięgu Parku (tak w granicach, jak i w otulinie GoPK), przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu, nadmiernej różnorodności ogrodzeń itp.

§ 6

Zalecenia objęcie obiektów dodatkowymi formami ochrony prawnej

Zaleca się objęcie dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych.

Nazwa obiektu	Forma ochrony	Charakterystyka obiektu
Bez nazwy	Zespół przyrodniczo- krajobrazowy	N-ctwo Kłodawa, oddz. 5b, 5f, 6c, 7c, 7 f, 8 g na łącznej powierzchni 13,95 ha - Miejsce występowania siedlisk przyrodniczych 7120, 7150, 91D0 oraz stanowisko cennych gatunków roślin (m.in. długosz królewski, bagnica torfowa, przygielka biała)
Jezioro Przylęg	Użytek ekologiczny	Działka nr 181 obr. Rybakowo (poza LP) - miejsce siedliska 3140 (prawie na całej powierzchni jeziora) oraz licznych chronionych roślin wodnych

Zobrazowanie graficzne istniejących i proponowanych form ochrony przyrody stanowi **załącznik nr 1C**.

Rozdział 5

Realizacji działań ochronnych

§ 7

Określa się następujące działania ochronne dla parku krajobrazowego:

Zobrazowanie działań ochronnych, w tym ograniczenia zabudowy oraz ograniczenia zalesień i zamiany użytków zielonych na grunty orne przedstawia **załącznik nr 2**.

Zestawienie nr 5 Określenie działań ochronnych dla parku krajobrazowego

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
1.	Utrzymanie nieleśnych ekosystemów lądowych oraz zapobieganie wtórnej sukcesji zbiorowisk leśnych oraz pojawianiu się gatunków roślin obcych i niepożądanych	• Zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmiot ochrony • Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych • Usuwanie pojawiających się gatunków krzewiastych i drzewiastych • Użytkowanie kośne (po wyprowadzeniu lęgów) lub pastwiskowe (z obsadą wypasanych zwierząt nie wyższą niż 1 DJP/ha), nie rzadziej niż raz na 2 lata, z usunięciem biomasy. Promowanie działań rolno-środowiskowo-klimatycznych	Istniejące trwałe użytki zielone oraz możliwe do odtworzenia łąki i pastwiska
2.	Ochrona obiektów architektonicznych kultury materialnej	Remont i konserwacja obiektów kultury materialnej	Wsie Puszczykowo, Wilanów
3.	Utrzymanie właściwego stanu urządzeń rekreacyjnych	• Naprawa • Konserwacja • Budowa elementów infrastruktury towarzyszącej trasom turystyczno-rekreacyjnym	Szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne oraz powierzchniowe elementy zagospodarownia rekreacyjnego

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
4.	Ochrona dróg i infrastruktury technicznej z nimi związanej	Zabezpieczenie i naprawa dróg z oryginalną, brukowaną nawierzchnią	Drogi brukowane
5.	Utrzymanie lub kształtowanie zieleni	• Odtworzenie układu kompozycyjnego terenów urządzonych (założenie dworskie, cmentarz itp.)	Park dworski w Puszczykowie
6.	Ochrona stref brzegowych zbiorników przed zanieczyszczeniami	Na całym obszarze zaleca się ochronę stref brzegowych przed zanieczyszczeniem odpadami realizowane we współpracy zarządcy obszaru z użytkownikiem wędkarskim i/lub rybackim – egzekwowanie obowiązku utrzymania czystości w obrębie stanowisk wędkarskich.	Wszystkie zbiorniki, na których dopuszczony jest połów ryb
7.	Zapobieganie przekształceniu naturalnych zbiorników wodnych w stawy	Nie dopuszczać do przekształcania naturalnych zbiorników wodnych w stawy	Wszystkie naturalne zbiorniki wodne
8.	Unikanie regulacji naturalnych cieków wodnych	Regulację naturalnych cieków wodnych dopuszczać tylko w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz działań związanych z poprawą retencji wodnej.	Wszystkie naturalne cieki wodne

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
9.	Kontrola legalności pomostów wędkarskich na jeziorach parku.	Kontrola legalności pomostów wędkarskich. Działanie realizowane we współpracy z właścicielami i zarządcami gruntów oraz organami właściwymi do wydawania zezwoleń/wyrażających sprzeciw na budowę tych obiektów.	Wszystkie zbiorniki wodne w parku
10.	Działania edukacyjne w zakresie szkodliwości pozostawienia zanieczyszczeń w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych	Działania edukacyjne wśród turystów, wędkarzy, mieszkańców, szczególnie w zakresie pozostawiania przedmiotów zanieczyszczających zbiorniki wodne	Wszystkie zbiorniki wodne w parku
11.	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej	Prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej zgodnej z typem rybackim jeziora	Wszystkie zbiorniki, na których dopuszczony jest połów ryb
12.	Zachowanie odpowiedniej struktury ryb	Zachowanie odpowiedniej struktury ryb (proporcji drapieżniki – karpionowate) z jednoczesnym ograniczeniem wprowadzania obcych gatunków ryb - amura i karpia	Wszystkie zbiorniki, na których dopuszczony jest połów ryb
13.	Preferowanie stosowania typów drzewostanów zawierających wyłącznie gatunki liściaste	Na siedliskach leśnych w typie siedliskowym Lśw, Lw preferowanie stosowanie typów drzewostanów zawierających wyłącznie gatunki liściaste właściwe dla siedliska przyrodniczego. Za wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnych (sytuacje klęskowe oraz przypadki zagrażające trwałości lasu).	Wszystkie płaty siedlisk przyrodniczych 9130, 9160, 9170

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
14.	Zachowanie tzw. drzew biocenotycznych	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie działań mających na celu pozostawianie i utrzymanie w lasach do naturalnej śmierci i rozkładu tzw. drzew biocenotycznych w celu zwiększenia różnorodności biologicznej i poprawy stanu siedlisk będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000, z wyłączeniem sytuacji klęskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi i mienia.	Nadleśnictwo Kłodawa, Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie
15.	Preferowanie rębni złożonych	Modyfikacja gospodarki leśnej w zakresie preferowania rębni złożonych na siedliskach przyrodniczych w celu utrzymania wielowarstwowej struktury drzewostanu	Wszystkie płaty siedlisk 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91E0
16.	Niewprowadzanie gatunków niewłaściwych dla siedliska	Unikanie wprowadzania gatunków niewłaściwych dla siedliska przyrodniczego	Wszystkie płaty siedlisk 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91E0
17.	Faworyzowanie odnowień naturalnych.	Faworyzowanie odnowień naturalnych gatunków właściwych dla siedlisk przyrodniczych w obrębie ich płatów	Wszystkie płaty siedlisk 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91E0

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
18.	Kształtowanie strefy ekotonowej	Wzdłuż większych naturalnych zbiorników wodnych i rzek zachować lub kształtować strefę ekotonowego pasa ochronnego o szerokości minimum jednej wysokości drzewostanu. Zaleca się dążyć do tego, aby strefy ekotonowe były maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym. Na granicy między lasem, a zewnętrznymi terenami otwartymi (m.in. polami, wodami) należy zachowywać lub kształtować strefę przejściową, zwaną ekotonem.	Tereny leśne w GoPK
19.	Unikanie modyfikacji naturalnych cieków wodnych.	Modyfikację naturalnych cieków wodnych dopuszczać tylko w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz działań związanych z poprawą retencji wodnej i zabiegów ochrony przyrody. Modyfikację, w tym prace utrzymaniowe oraz renaturyzację wód prowadzić zgodnie z zasadami Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych oraz Dobrymi Praktykami Utrzymania Rzek.	Wszystkie naturalne ciek wodne
20.	Zapobieganie piętrzeniu i stagnowania wód	Nie dopuszczać do piętrzenia i stagnowania wód na siedliskach łągowych i na torfowiskach mszarnych, w szczególności nie należy wykonywać piętrzeń na wartko płynących strumieniach oraz na źródłiskach ze względu na ochronę fauny reofilnej i siedlisk źródłiskowych	Wszystkie siedliska łągowe i torfowiska mszarne
21.	Preferowanie gatunków rodzimych drzew i krzewów	Podczas zabiegów pielęgnacyjnych preferowanie w składzie drzewostanów i podszytu przedstawicieli obecnych w nich gatunków	Nadleśnictwo Kłodawa, Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
		rodzimych drzew i krzewów	
22.	Gromadzenie informacji o zagrożeniach inwazjami biologicznymi	Gatunki obce, szczególnie inwazyjne. Bieżące gromadzenie wszystkich informacji o miejscach obserwacji.	Cały obszar GoPK
23.	Wykonanie operatu hydrologicznego	Wykonanie szczegółowego operatu hydrologicznego obszaru Parku z pełną inwentaryzacją terenową wszystkich cieków oraz terenów bagiennych w obszarze Parku, czego wynikiem powinno być wskazanie rozwiązań technicznych poprawiających funkcjonowanie systemu melioracji wodnych, potrzeb w zakresie napraw, konserwacji i inwestycji w infrastrukturę melioracyjną oraz wytycznych do poprawy funkcjonowania systemu melioracji wodnych, w tym szczegółowych wskazań do funkcjonowania retencji wody w obszarze.	Cały obszar GoPK
24.	Utrzymanie zdolności retencyjnych ekosystemów leśnych i nieleśnych	Renowacja zastawek. Przy renowacji urządzeń melioracyjnych zaleca się stosować regulowany odpływ systemów drenarskich i rowów, z możliwością całkowitego zablokowania odpływu wody w okresach suszy. Inicjowanie działań związanych z małą retencją niziną	Wszystkie urządzenia melioracyjne
25.	Zachowanie siedlisk płazów oraz ptaków wodno-błotnych	Zachowanie siedlisk płazów i ptaków na stawach, wspieranie ekstensywnej gospodarki rybackiej, zapewnienie stałej obecności wody w płytkich stawach hodowlanych w okresie co najmniej od marca do sierpnia. Prowadzenie ekstensywnej gospodarki zgodnie z aktualnym programem operacyjnym	Wszystkie stawy rybne w obszarze GoPK

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
		dla rybactwa wspierającym działania prośrodowiskowe.	
26.	Działania edukacyjne dotyczące wpływu domowych zwierząt drapieżnych na populacje dziko żyjących gatunków	Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej poprzez działania edukacyjne dotyczące wpływu domowych zwierząt drapieżnych na populacje dziko żyjących gatunków	Cały obszar GoPK
27.	Działania edukacyjne dotyczące wpływu inwazji gatunków obcych na rodzimą florę i faunę	Zmniejszanie ryzyka uwalniania inwazyjnych gatunków obcych do środowiska przyrodniczego poprzez działania edukacyjne dotyczące wpływu inwazji gatunków obcych na rodzimą florę i faunę	Cały obszar GoPK
28.	Powstrzymywanie ekspansji drzew na torfowiskach	Ograniczanie udziału drzew i krzewów zarastających siedliska mokradłowe (w efekcie ocieniających, zwiększających transpirację, zmniejszających zróżnicowanie gatunkowe i eliminujących typowe dla mokradeł gatunki światłolubne) – wycinanie i usuwanie poza torfowisko brzoź do osiągnięcia wskaźników ustalonych jako cele ochrony dla poszczególnych typów siedlisk, a w przypadku nadal zbyt dużego udziału drzew – ograniczanie udziału także sosny. Najsilniej odślaniać mokradła w części najsilniej uwodnionej z największym udziałem torfowców. Wycinkę realizować w okresie zimowym, optymalnie przy silnie zmrożonym gruncie i pokrywie śnieżnej.	Wszystkie płaty siedlisk 7110, 7120, 7140, 7150
29.	Wyłączyć z użytkowania gospodarczego	Wyłączyć z użytkowania gospodarczego drzewostanów na siedliskach bagiennych. Działanie ciągłe realizowane w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych.	Wszystkie płaty siedliska 91D0

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
30.	Kontynuacja rozpoznania występowania stanowisk chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków nie będących przedmiotami ochrony w ostoi Natura 2000 PLB080001Puszcza Barlinecka	Co najmniej następujące gatunki: bąk, błotniak stawowy, derkacz, żuraw, wodnik, perkozy, łyska, gąsiorek. W oparciu o metodykę PMŚ GIOŚ. Co 5 lat	Na znanych stanowiskach oraz rejestrowanie nowych stanowisk.
31.		Pliszka górska Co 5 lat	Kontrola znanych rejonów występowania oraz wyszukiwanie i rejestracja nowych stanowisk Rzeki: Pełcz, Kłodawka
32.	Kontynuacja rozpoznania występowania chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków bezkręgowców	Badania inwentaryzacyjne wybranych chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków bezkręgowców uwzględniające różne okresy fenologiczne w zależności od potrzeb badanych gatunków	Cały obszar GoPK
33.	Rozpoznanie występowania chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów oraz porostów	Badania inwentaryzacyjne wybranych chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków grzybów oraz porostów uwzględniające różne okresy fenologiczne w zależności od potrzeb badanych gatunków	Cały obszar GoPK
34.	Monitoring wykorzystania sztucznych miejsc lęgowych instalowanych dla ptaków: budek dla dużych i małych gatunków	Ptaki wykorzystujące sztuczne miejsca lęgowe Corocznie	Tereny, na których zainstalowano budki lęgowe dla gągołów i innych gatunków na terenie administrowanym przez PGL LP
35.	Gromadzenie informacji o istniejących	Gromadzenie informacji o istniejących i potencjalnych zagrożeniach wewnętrznych	Cały obszar GoPK

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja
	i potencjalnych zagrożeniach wewnętrznych i zewnętrznych parku krajobrazowego	i zewnętrznych parku krajobrazowego oraz wnioskowanie o podejmowanie działań mających na celu eliminowanie lub ograniczanie tych zagrożeń i ich skutków, a także wykonywanie innych działań w celu poprawy funkcjonowania i ochrony parku krajobrazowego. Aktualizacja na bieżąco.	

Rozdział 6

Zasady udostępniania terenu parku dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych

§ 8

1. Dla celów naukowych udostępniony jest cały obszar Parku.
2. W rezerwatach przyrody poruszanie się poza wyznaczonymi szlakami wymaga zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.
3. Korzystanie w celach naukowych z tych fragmentów Parku, które stanowią własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów.
4. W kontekście potencjalnie prowadzonych prac naukowych na tym obszarze jako priorytetowe należy traktować prace naukowo-badawcze związane z realizacją przyjętych celów ochrony Parku.
5. Korzystanie z obszaru Parku dla celów naukowych jest podporządkowane realizacji celów, dla których Park został utworzony, dlatego wymaga dostosowania prowadzonych badań do rodzaju i stopnia odporności elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego na degradację. W tym zakresie konieczne jest współdziałanie instytucji naukowych i osób prowadzących badania naukowe z Dyrektorem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego.
6. Celowe jest aby raporty badawcze zawierające omówienie uzyskanych wyników badań oraz wnioski końcowe i rekomendacje, za zgodą autorów oraz instytucji zlecającej badanie były udostępniane Dyrektorowi ZPKWL, z zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.

§ 9

1. Park jest w całości udostępniony dla celów edukacyjnych związanych z popularyzacją walorów i celów ochrony oraz kształtowaniem świadomości ekologicznej jego użytkowników, zarówno społeczności lokalnej, jak i turystów.
2. Najkorzystniejsze warunki do prowadzenia edukacji stwarzają ścieżki przyrodniczo-edukacyjne, umożliwiające samodzielne bądź z przewodnikiem - edukatorem zdobywanie wiedzy o środowisku przyrodniczym i walorach kulturowych tego obszaru.

3. W działalność edukacyjną czynnie włączają się zarówno pracownicy ZPKWL jak i pracownicy Nadleśnictw Kłodawa oraz Strzelce Krajeńskie, na terenie których funkcjonuje Gorzowski Park Krajobrazowych.
4. Korzystanie w celach edukacyjnych z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów.
5. Udostępnienie Parku dla celów edukacyjnych jest podporządkowane realizacji celów, dla których Park został utworzony oraz wymaga dostosowania programu działań do rodzaju i stopnia odporności elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego na degradację.
6. W zakresie udostępnienia edukacyjnego Parku mieszczą się następujące formy działalności prowadzonej przez pracowników ZPKWL:
 - 1) Wytyczanie ścieżek edukacyjnych, punktów i przystanków edukacyjnych;
 - 2) Opracowanie tablic informacyjnych i montowanie ich w terenie (także tablic z kodami QR, przekierowujących urządzenia mobilne do stron internetowych z informacjami);
 - 3) Organizowanie spacerów edukacyjnych i interpretacyjnych na terenie Parku z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury edukacyjnej;
 - 4) Szerzenie edukacji ekologicznej poprzez prowadzenie zajęć i warsztatów w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych i innych;
 - 5) Organizowanie konkursów, akcji edukacyjnych, wystaw, artystycznych spotkań plenerowych itp.;
 - 6) Świadczenie usług przewodnickich;
 - 7) Aktualizację oficjalnej strony internetowej Parku oraz publikacje nowych informacji o jego terenie;
 - 8) Udostępnianie danych o środowisku Parku (raporty, monitoringi, spostrzeżenia);
 - 9) Opracowanie i rozpowszechnianie publikacji popularnonaukowych na temat walorów przyrodniczych i kulturowych Parku.
7. Zakres działań edukacyjnych, bazujących na zasobach przyrodniczo-kulturowo-krajobrazowych Parku, niewymagających od uczestników edukacji żadnej pisemnej zgody Dyrektora ZPKWL obejmuje:
 - 1) Zwiedzanie ścieżek dydaktycznych, punktów i przystanków edukacyjnych, realizowane na obszarze całego Parku;
 - 2) Uczestniczenie w różnych formach edukacji ekologicznej (np. lekcje w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, oświatowych i innych, spotkania edukacyjne poza szkołą, konkursy, akcje edukacyjne, wystawy, zajęcia terenowe i wycieczki z przewodnikiem) prowadzonych przez

pracowników ZPKWL lub pracowników nadleśnictw na terenie, których zlokalizowany jest Parku;

- 3) Świadczenie usług przewodnickich w zakresie uprawiania turystyki przyrodniczej i kulturowej;
- 4) Organizowanie zajęć kameralnych (w tym laboratoryjnych, audiowizualnych) związanych z edukacją przyrodniczą, uczestniczenie w działaniach mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa;
- 5) Organizowanie spotkań ze świadkami wydarzeń historycznych, przedstawianie i promowanie folkloru oraz kultury ludowej ze wszelkimi jej charakterystycznymi elementami, właściwymi dla obszaru Parku.

§ 10

1. Organizowanie imprez masowych na terenie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego wymaga uzyskania pisemnej zgody Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego.
2. Do celów rekreacyjno-turystycznych udostępnia się obszar całego Parku na zasadach wynikających z przepisów (Art.17.1) Ustawy o ochronie przyrody i zgodnych z następującymi wytycznymi uwzględniającymi rozpoznanie uwarunkowań lokalizacyjnych:
 - 1) Korzystanie z obszaru Parku dla celów rekreacyjno-turystycznych jest podporządkowane realizacji celów, dla których Park został utworzony;
 - 2) Korzystanie z obszaru Parku wymaga dostosowania rodzaju uprawianej turystyki i rekreacji do rodzaju i stopnia odporności elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego na degradację;
 - 3) Dopuszcza się parkowanie pojazdów w miejscach wyznaczonych i oznakowanych jako parking z wyłączeniem pojazdów uprzywilejowanych na mocy innych przepisów;
 - 4) Dopuszcza się biwakowanie jedynie w miejscach do tego wyznaczonych lub innych miejscach po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządzającego terenem, przy przestrzeganiu przepisów odrębnych;
 - 5) Zabrania się palenia ognisk poza wyznaczonymi miejscami (z wyłączeniem obszarów, na których obowiązuje zakaz palenia ognisk wprowadzony na mocy odrębnych przepisów);

- 6) Korzystanie z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów;
- 7) Dopuszcza się możliwość uprawiania turystyki pieszej i rowerowej poza wyznaczonymi szlakami turystycznymi i ścieżkami edukacyjnymi (nie dotyczy rezerwatów przyrody i ostoi roślin, grzybów i zwierząt), jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej;
- 8) Utrzymuje się przebieg istniejących szlaków turystyki pieszej, rowerowej i ścieżek dydaktycznych;
- 9) Dopuszcza się korektę przebiegu istniejących szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych, w szczególności tam, gdzie wymaga tego ograniczanie negatywnego wpływu ruchu turystycznego na środowisko;
- 10) Amatorski połów ryb na terenie Parku powinien odbywać się zgodnie z Regulaminem Zarządu Głównego Polskiego Związku Wędkarskiego oraz wytycznymi dokumentu „Szczegółowe Zasady Uprawiania Amatorskiego Połowu Ryb na terenie działania Okręgu PZW w Gorzowie Wlkp.”.

Rozdział 7

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń

§ 11

1. Na terenie Parku wyznacza się podział obszaru Parku na sześć stref, dla których formułuje się określone ustalenia ochronne i wskazania dotyczące zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zdiagnozowanych zagrożeń:
 - 1) strefa O – obejmująca obszary objęte lub postulowane do objęcia dodatkowymi formami ochrony przyrody
 - 2) strefa L – obejmująca obszary o dominującej funkcji leśnej;
 - 3) strefa R – obejmująca obszary o dominującej funkcji rolniczej, w przewadze niezabudowane lub z rozproszoną zabudową;
 - 4) strefa W – obejmująca obszary istniejącego osadnictwa wiejskiego
 - 5) strefa Zw - obejmująca zbiornik wodny wodny - jezioro Lubie, o największym stopniu zainwestowania turystycznego
2. Podział Parku na strefy przestrzenne przedstawia **załącznik nr 1B**.
3. Ustalenia dla obszarów objętych formami ochrony przyrody lub postulowanych do objęcia dodatkowymi formami ochrony przyrody - Strefa O:
 - 1) Przyjmuje się zaostrzone ustalenia ochronne dla obszarów w strefie O, zalecane jest tutaj ograniczenie działań mogących bezpośrednio lub pośrednio oddziaływać negatywnie na zasoby przyrodnicze oraz walory kulturowe i krajobrazowe terenu.
 - 2) Dla poszczególnych obiektów postulowanych do objęcia ochroną prawną uszczegółowienie zasad ochrony powinno zostać określone indywidualnie w ramach aktów ustanawiających.
 - 3) Zasady ochrony obiektów postulowanych do objęcia ochroną muszą bazować na wynikach diagnozy stanu istniejącego, sporządzonej na potrzeby Planu Ochrony GOPK, jak też uwzględniać opinie zainteresowanych jednostek samorządowych, a także stopień akceptacji zasad ochrony przez właścicieli/zarządzających terenami proponowanymi do objęcia ochroną.
4. Ustalenia dla obszarów o dominującej funkcji leśnej – Strefa L:

- 1) W strefie L należy wyłączyć możliwość powstania nowych obiektów budowlanych, niezwiązanych z gospodarką leśną, z wyłączeniem infrastruktury służącej celom rekreacji i wypoczynku takiej jak: parkingi, punktowe miejsca wypoczynku, zorganizowane punkty widokowe wraz z urządzeniami rekreacyjnego wyposażenia terenu (wiaty rekreacyjne, tablice edukacyjne, ławki itp.);
 - 2) Obowiązuje zakaz lokalizacji w strefie L nowych obiektów budowlanych, niezwiązanych z gospodarką leśną, z wyłączeniem infrastruktury służącej celom rekreacji i wypoczynku takiej jak: parkingi, punktowe miejsca wypoczynku, zorganizowane punkty widokowe wraz z urządzeniami rekreacyjnego wyposażenia terenu (wiaty rekreacyjne, tablice edukacyjne, ławki itp.);
 - 3) Przyjmuje się zasadę usuwania z terenów leśnych/adaptacji na cele turystyczno-rekreacyjne obiektów niezwiązanych z potrzebami gospodarki leśnej;
 - 4) Przy odnawianiu lasów i w zalesieniach zaleca się dobór rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz gatunków bardziej odpornych na zmieniające się uwarunkowania klimatyczne;
 - 5) Należy kształtować granicę lasu w sposób podkreślający charakterystyczny krajobraz Parku, unikać długich linii prostych, zgeometryzowanych kształtów, szczególnie w obrębie punktów i ciągów widokowych;
 - 6) Należy przeciwdziałać powstawaniu nielegalnych miejsc rekreacji w sąsiedztwie zbiorników wodnych.
5. Ustalenia dla obszarów o dominującej funkcji rolniczej – Strefa R:
- 1) Zakłada się utrzymanie dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania;
 - 2) Dopuszcza się odtworzenie obiektów budowlanych związanych z działalnością rolniczą, w ramach istniejących siedlisk;
 - 3) Dopuszcza się obiekty budowlane związane z działalnością pozarolniczą, w tym rybacką i turystyczną;
 - 4) Wyklucza się z możliwości lokalizacji budynki i budowle:
 - a) w zasięgu punktów widokowych i ciągów widokowych
 - b) na terenach podmokłych,
 - c) w leśnych enklawach oraz bezpośrednim sąsiedztwie dużych kompleksów leśnych, o powierzchni powyżej 10 ha,
 - 5) W obrębie strefy R dopuszcza się lokalizację elementów infrastruktury rekreacyjnej, w formie urządzeń rekreacyjno-wypoczynkowych itp.;

- 6) Zakazuje się wygradzeń pól i łąk;
 - 7) Należy przeciwdziałać lokalizacji obiektów (instalacji) telekomunikacyjnych, sieci energetycznych, o wysokości przekraczającej 10 m, z wyłączeniem obiektów niezbędnych dla zapewniania bezpieczeństwa ludzi i mienia; zaleca się stosowanie podziemnych sieci kablowych;
 - 8) Zakaz lokalizacji przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko;
 - 9) W zakresie gospodarki rolnej zaleca się rozwój rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego.
6. Ustalenia dla obszarów istniejącego osadnictwa wiejskiego (Puszczykowo, Wilanów, Lipy)– Strefa W:
- 1) Ogólne zasady dotyczące kształtowania terenów nowej zabudowy mieszkaniowej w strefie W zdefiniowano jako:
 - a) powierzchnia nowo tworzonej działki budowlanej wynosić powinna minimum 1200 m²
 - b) powierzchnia biologicznie czynna na działkach zabudowy mieszkalnej powinna wynosić min. 50%
 - c) wyjątkowo dopuszcza się lokalizowanie w strefie W innych obiektów niż zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa i rekreacyjna, z zachowaniem przynajmniej 50% powierzchni biologicznie czynnej,
 - d) dopuszcza się tworzenie nowej zabudowy zagrodowej, jeśli nieruchomość ma bezpośredni dostęp do drogi publicznej, a wielkość nowopowstającego gospodarstwa rolnego spełnia warunki wynikające z przepisów szczególnych,
 - e) dopuszcza się lokalizację usług i działalności produkcyjnej w formach nie powodujących uciążliwości wykraczającej poza granicę nieruchomości.
 - f) zakazuje się lokalizacji obiektów (instalacji) telekomunikacyjnych, sieci energetycznych, o wysokości przekraczającej 10 m, zaleca się stosowanie podziemnych sieci kablowych,
 - g) zakaz budowy naziemnych instalacji fotowoltaicznych o mocy powyżej 50kW
 - 2) Zasady dotyczące kształtowaniu zabudowy:
 - a) dopuszczalna wysokość zabudowy to 7,5 m w najwyższym punkcie kalenicy;
 - b) zaleca się nawiązywanie form zabudowy do tradycji architektury lokalnej oraz charakteru krajobrazu;
 - c) zaleca się stosowanie naturalnych materiałów budowlanych;

- d) zaleca się stosowanie spadzistych dachów o kącie nachylenia połaci 30-45o
 - e) nie zaleca się budowy ogrodzeń pełnych oraz z betonowych elementów prefabrykowanych, zaleca się stosowanie żywopłotów;
 - f) dopuszcza się lokalizację elementów infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
7. Ustalenia dla obszaru jeziora Lubie wraz z pasem szerokości około 100 m od linii brzegowej zbiornika..– Strefa Zw:
- 1) Preferowane kierunki zagospodarowania:
 - a) umiarkowana rekreacja oparta o naturalne walory jeziora Lubie,
 - b) ochrona walorów krajobrazowych i ekologicznych jeziora Lubie,
 - c) rozproszenie ruchu rekreacyjnego, odciążenie zachodniego „miejskiego” brzegu zbiornika.
 - 2) Elementy zagospodarowania i działania naruszające walory:
 - a) koncentracja ruchu turystyczno-rekreacyjnego w zasięgu południowo-zachodniego brzegu jeziora związanego z rozwojem miejscowości Lubociesz i funkcjonowaniem ośrodka wypoczynkowego „Lipy”;
 - b) zaśmiecenie terenu.
 - 3) Zakazy i ograniczenia obowiązujące w strefie:
 - a) ograniczenie lokalizowania nowych obiektów budowlanych niezwiązanych z funkcją turystyczną z wyłączeniem obiektów infrastruktury technicznej;
 - b) zakaz wznoszenia nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów jeziora, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej
 - c) zakaz rozszerzania istniejących wygradzeń.
 - 4) Warunki lokalizacji budynków i budowli, wytyczne urbanistyczne i architektoniczne:
 - a) likwidacja zdekapitalizowanej zabudowy i urządzeń rekreacyjnych;
 - b) nawiązywanie w procesie modernizacji obiektów do wzorca architektury regionalnej;
 - c) ograniczanie powierzchni sztucznie utwardzonych z preferencją dla powierzchni biologicznie czynnych lub utwardzonych materiałami naturalnymi.

Rozdział 8

§ 12

Ustalenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego:

1. Utrzymanie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego w granicach określonych w Uchwale Nr XXXI/429/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.
2. Utrzymanie zakazów Gorzowskiego Parku Krajobrazowego określonych w Uchwale Nr XXXI/429/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.
3. Zachowanie zgodności celów polityki przestrzennej planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego z celami ochrony wskazanymi w planie ochrony Gorzowskiego Parku Krajobrazowego.

